

Jankovic-Mes
klanica i prerada mesa
Lačarak, Železnička 40, Tel/Fax: 022/671-006
www.jankovic-mes.co.rs

ПОЉОПРИВРЕДНА СТРУЧНА СЛУЖБА • Сремска Митровица •
Светог Димитрија 222

hrana produkt
hrana bez mana!
www.hranaprodukt.com
Tel: 022/650-027, 650-033

SREMSKA Godina VI • Broj 102 • 21. jul 2017. • cena 40 dinara

СРЕМСКЕ НОВИНЕ

POLJOPRIVREDA

DANAK

Visoke temperature i žedne njive uzimaju danak na parcelama. Većina hibrida kukuruza doživela je kataklizmu na ekstremnim temperaturama kakve su bile prethodnih dana. Ima hibrida koji još imaju priličan broj zelenih listova, ali ima i onih koji su ostali niski, a zelena masa više ne postoji.

Strana 3.

Foto: M. Mileusnić

U OVOM BROJU
ANALIZA ŽETVE 2017. GODINE
Manji rod i niža cena Strane 6-7.
ODRŽANI "DANI BRESAKA"
Festival u čast breskve
Strana 20.

SREMSKE BOSTANDŽIJE SE ŽALE NA SLABU PRODAJU BOSTANA

Rod odličan, cena loša, potražnja nikakva

Strana 10.

SMS MALI OGLASI 063/8526-021

ISSN 2217-9895

9772217989003

MD GOLF
"AUTO DELOVI ZA SVE AUTOMOBILE"
022/611-215

AKUMULATORI
GARANCIJA DO 50 MESECI

OVLAŠĆENI DISTRIBUTER ZA SHELL MAZIVA

STARI ŠOR 129, SREMSKA MITROVICA
022/611-215
FAX: 611-230

NAPUNI KLIMU ZA 2.499 RSD

AC RADOSAVLJEVIĆ
OVLAŠĆENI DILER I SERVISER PEUGEOT PROIZVODA

Dimitrija Davidovića 11 (pored auto-pulta)
22000 Sremska Mitrovica
TEL: +381 (0) 22 632 300

AUTO CENTAR "RADOSAVLJEVIĆ"
PUTNIČKI, TERETNI PROGRAM, SKUTERI

PEUGEOT

Dimitrija Davidovića 11, Sremska Mitrovica
022/632-300
peugeot.radosavljevic@gmail.com

U novembru pozivi za IPARD

Ministar poljoprivrede Branislav Nedimović je rekao da je, nakon sedam godina, na red došla i realizacija IPARDA za koji će prvi poziv biti upućen u novembru

Pokrajinski sekretar za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo **Vuk Radojević** je u sredu u Kaću, u prisustvu ministra poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede **Branislava Nedimovića** i **Aleksandra Čepurina**, ambasadora Ruske Federacije u Srbiji, otvorio 13. Smotru poljoprivrede i tehnike – SPIT.

Ovom tradicionalnom manifestacijom, u organizaciji Kluba 100P plus, na parceli porodičnog gazdinstva **Malešev**, salaš na putu Kać – Budisava, na svečan način je obeležen kraj žetve. I ove godine poljoprivrednici iz naše pokrajine imali su mogućnost da pogledaju savremene poljoprivredne mašine, od kojih je jedan broj posetiocima prikazan u radu. Distributeri veštačkih đubriva, semenske kuće, banke i trgovci mazivima i uljima, takođe su poljoprivredne proizvođače upoznali sa svojom ponudom.

Pokrajinski sekretar za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo **Vuk Radojević** je otvarajući manifestaciju, istakao da njen značaj prevazilazi lokalni karakter i da je reč o regionalnoj priredbi, koju će Sekretarijat od ove godine i finansijski podržati.

- Pokrajinska vlada po prvi put realizuje meru agrarne politike u cilju sufinansiranja nabavka nove

pogonske i priključne mehanizacije. Da je ova mera bila primenjena pre 15 i 20 godina, siguran sam da bi imali drugačiju situaciju i u dobroj meri obnovljenu mehanizaciju u našoj pokrajini. U saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede imamo usaglašene mere i sinhronizovane aktivnosti, dakle po prvi put ovu meru i na pokrajinskom i na republičkom nivou, ukazao je Radojević. On je dodao da je namera Republičkog ministarstva da izađe u susret svim potrebama poljoprivrednika jedan ogroman iskorak, i pozvao zainteresovane korisnike da prate konkurs koji će narednih dana biti raspisan, jer je opredeljeno ukupno 150 miliona dinara za poljoprivrednu mehanizaciju. Radojević je podsetio i da je kroz meru, koju Sekretarijat takođe po prvi put realizuje, a namenjena je podršci mladim poljoprivrednicima do 40 godina u seoskim sredinama, omogućeno mladim poljoprivrednicima da dođu do mehanizacije. Konkurs je završen, a bilo je preko 300 prijava gde je trećina iskazala interesovanje za mehanizaciju. Na taj način će takođe, kako je rekao Radojević, biti zadovoljen deo zahteva iskazan u pogledu nabavke mehanizacije.

Ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede **Branislava Ne-**

Sa Smotre SPIT u Kaću

dimović rekao je u Kaću da je Ministarstvo do sada obradilo 1.200 zahteva za traktore, i naglasio da će sredstva biti odobrena svima koji su ove zahteve podneli. Nedimović je naveo da što se tiče mehanizacije, broj zahteva je dva puta veći od planiranog, ali da će novac biti pronađen iz unutrašnjih rezervi, kako bi se i ovo pitanje rešilo. Podela rešenja je počela prošle nedelje i upućuju se na kućne adrese poljoprivrednika.

Nedimović je rekao i da je, nakon sedam godina, na red došla i

realizacija IPARDA za koji će prvi poziv biti upućen u novembru, i dodao da će u tom slučaju procenat vraćanja novca poljoprivrednicima za kupljenu mehanizaciju biti veći, nego što je to slučaj u ovom trenutku. Kao važnu činjenicu po pitanju unapređivanja poljoprivredne proizvodnje, Nedimović je istakao i početak radova, prve nedelje avgusta, a tiče se 11 projekta namenjenih sistemima za navodnjavanje u Vojvodini, i još četiri na teritoriji centralne Srbije, što će doprineti da se pod sistemi-

ma za navodnjavanje nađe 30.000 hektara više obradivog zemljišta.

Ambasador **Aleksandar Čepurin** istakao je zadovoljstvo zbog dobre saradnje koju Rusija i Srbija ostvaruju, podsetivši da naša ukupna poljoprivredna razmena svake godine u porastu, a što je od 2013. godine za oko dva puta. Ruski ambasador je istakao da ozbiljan prostor zajedničku saradnju vidi na planu semenske proizvodnje za tržište Rusije i šire, kao i u okviru klasterke proizvodnje.

S. P.

BEOGRAD • U PROSTORIJAMA UPRAVE ZA AGRARNA PLAĆANJA

Otvoren prvi Poljoprivredni klub

To će biti mesto organizovanog okupljanja, razmene iskustava i uspostavljanja saradnje poljoprivrednih proizvođača, udruženja, prerađivača, investitora i ostalih činilaca u poljoprivrednom lancu

U prostorijama Uprave za agrarna plaćanja u Beogradu u utorak je otvoren prvi Poljoprivredni klub u Srbiji koji će biti mesto organizovanog okupljanja, razmene iskustava i uspostavljanja saradnje poljoprivrednih proizvođača, udruženja, prerađivača, investitora i ostalih činilaca u poljoprivrednom lancu.

Otvaranju Poljoprivrednog kluba prisustvovali su ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede **Branislav Nedimović**, ambasador Ruske Federacije u Srbiji **Aleksandar Čepurin** i menadžer Fonda za razvoj Regionalne Kancelarije UNDP za Evropu i Zajednicu nezavisnih država u okviru Programa za razvoj Ujedinjenih nacija, **Aleksander Averčenkov**, saopštio je resorno ministarstvo.

Centralna kancelarija Poljoprivrednog kluba realizovana je u okviru Sektora za ruralni razvoj Ministarstva poljoprivrede, šumarstva

i vodoprivrede, uz finansijsku pomoć i stručnu podršku Vlade Ruske Federacije i Fonda za razvoj Ujedinjenih nacija.

Ministar Nedimović izjavio je da je Poljoprivredni klub nova, moderna formula kooperacije i platforma koja će podržati suštinu poljoprivrede - stvaranje dodate vrednosti.

Nedimović je istakao da će ovaj, kao i drugi poljoprivredni klubovi, čije se otvaranje planira širom Srbije, biti mesto na kome će se okupljati proizvođači, udruženja i eksperti iz oblasti poljoprivrede, kako bi razmenjivali iskustva i savremena znanja.

- Naš posao je da sagledamo širu sliku tržišta i integrišemo oblasti u svojoj nadležnosti, da zatvorimo krug od primarne proizvodnje do prerađivačke industrije i plasmana i promocije, da budemo servis i pomoć i poljoprivrednicima i prerađivačima, da prepoznajemo i stvaramo prilike u poljoprivredi za sve nas", naveo je Nedimović.

Ministar Nedimović je tom prilikom naglasio da je Srbija u proteklih deset godina izvezla 15 puta više voća na teritoriju Ruske Federacije u odnosu na 2006. godinu.

- Otvaranjem ovog Kluba, projektom Ruske Federacije i UNDP-a, stvorimo uslove za istraživanje tržišta i videti šta je to što može da se plasira u Rusiju", kazao je Nedimović.

Ambasador Čepurin ukazao je da je u poslednjih pet godina uvoz poljoprivrednih proizvoda u Rusiju prepolovljen, ali je uvoz iz Srbije u Rusiju u istom periodu skoro udvostručan.

- Bitno je da se pronađu takve oblasti u poljoprivredi u Srbiji koje će omogućiti izvoz u Rusiju. Pre pet godina, izvoz u Rusiju iz Srbije je iznosio 156 miliona dolara, a protekle godine taj iznos je stigao do 289 miliona dolara", kazao je Čepurin.

Čepurin je naveo da je ruska strana zainteresovana za uvoz organskih proizvoda iz Srbije, kao i

Sa otvaranja Poljoprivrednog kluba

jabuka, malina i vina. Takođe, postoji interes za saradnju u oblasti semenarstva, kao i zajedničku proizvodnju poljoprivredne mehanizacije.

Aleksander Averčenkov iz Programa za razvoj UNDP-a kazao je

da je otvaranje ovog kluba samo početak trogodišnjeg projekta koji će trajati do 2019. godine, a sredstva namenjena za realizaciju budućih projekata iznosiće 1,5 miliona dolara.

S. P.

SREMSKA
POLJOPRIVREDA

OSNIVAČ I IZDAVAČ: NIPD "Sremske novine" d.o.o. Sremska Mitrovica
• Trg vojvođanskih brigada broj 14/II • **DIREKTOR:** Dragan Đorđević

• **GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:** Živan Negovanović
• **DIREKTOR MARKETINGA:** Zlatko Zrilić • **TEHNIČKI UREDNIK:** Marko Zrilić • **REDAKCIJA:** Svetlana Đaković, Miroslav Ninković, Marija Balabanović, Sanja Mihajlović, Stevo Lapčević, Milan Mileusnić (fotoreporter)
• **MARKETING:** 063/8526-021 • **ŠTAMPARIJA:** DOO MAGYAR SZO KFT OJ Štamparije "Forum" Novi Sad
• **E-mail:** poljoprivreda@sremskenovine.co.rs • **TELEFON/FAX:** 022/610-144 • **Registarski broj NV000659**

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Библиотека Матице српске, Нови Сад
63(497.113)

Sremska poljoprivreda / glavni i odgovorni urednik Živan Negovanović.
- God. 1, br. 1 (okt. 2012) - - Sremska Mitrovica: Sremske novine, 2012-. - Ilustr.; 46 cm

Jednom mesečno.
ISSN 2217-9895
COBISS.SR-ID 273701127

PROBLEMI ZBOG TROPSKIH VRUĆINA

Poljoprivrednici strahuju od reprize 2012.

U ratarstvu ugrožene sve kulture, ni životinje nisu pošteđene

Tropske temperature prave velike probleme poljoprivrednicima. U ratarstvu su ugrožene gotovo sve kulture, a proizvođači strahuju da se ne ponovi sušna 2012. godina. Ni stočari nisu pošteđeni problema, a najveći pad proizvodnje registrovan je u mlečnom govedarstvu.

Stručnjaci upozoravaju da životinje na visokim temperaturama prestaju da unose hranu.

Ekstremno visoka temperatura i žedne njive uzimaju danak na parcelama. To potvrđuje i inženjerka **Mirjana Pavić Prijić**, ocenjujući stanje kukuruza u Staropazovačkom ataru.

- Većina hibrida kukuruza doživela je svoju kataklizmu na ekstremnim temperaturama kakve su bile prethodnih dana. Ima hibrida koji još imaju priličan broj zelenih listova, ali ima i onih koji su ostali niski, a zelena masa više ne postoji - kaže Mirjana Pavić Prijić.

U istom ataru posledice visokih temperatura vidljive su na svim ratarским kulturama, tvrdi poljoprivrednik u Staroj Pazovi **Mihal Majorski**.

- Tako mali suncokret u svom životu nisam video. Kao da je namenjen da se prodaje kao cveće. Glavice suncokreta su male i tu neće biti nekog prinosa. Repa je na parceli kao u maju, a ne kao u junu - rekao je Majorski.

I u stočarstvu su veliki problemi zbog ekstremno visokih temperatura, upozorava savetodavka u novosadskoj Poljoprivrednoj stanici **Aleksandra Jocić**.

- Bilo je i uginuća kod mlađih kategorija. Grla u proizvodnji drastično su smanjila produkciju mleka. Krava na 24 stepena smanjuje konzumaciju hrane. To je teško primetiti jer krava, kao veliki preživar, unosi dosta hrane pa je to smanjenje slabije uočljivo. Kada su ovako ekstremne vrućine, onda životinje praktično prestaju da jedu, navodi Jocić.

Prema rečima Aleksandre Jocić, sada je najvažnije rashladiti štale i omogućiti životinjama da počnu punu ishranu. To se može postići boljom cirkulacijom vazduha u objektima i spoljnim hlađenjem krovova štala.

Suša već uzela svoj danak

Jedan od najvažnijih radova u poljoprivredi, žetva pšenice je završena. U opštini Ruma pod pšenicom je bilo zasejano 8.000 hektara, dok je u opštini Irig, hlebnim zrnom bila zasejana površina od 2.500 hektara. Prinosi su se kretali u rasponu od 4 do 8 tona hlebnog zrna po hektaru, a posledica ovako velikog raspona najviše je rezultat rokova u kojima je pšenica sejana. U Poljoprivrednoj stručnoj službi Ruma,

kažu da je pšenica iz prvih rokova setve, dala je savim dobre prinose. Kvalitet same pšenice nije lošiji u odnosu na prošlu godinu, a hektolitarska težina zrna se kreće od 74 do 81, u proseku 77, dok se sadržaj proteina kreće u rasponu od 9 do 14,5, odnosno prosečan sadržaj je 11,5 procenata. Dobar prinos su ostvarili proizvođači koji su imali ranu setvu i koji su primenili mineralna đubriva u jesen, kada su zemljištu dali količinu fosfora koja mu nedostaje.

Stručnjaci ponovo apeluju i upozoravaju da je paljenje žetvenih ostataka višestruko opasno i štetno. Paljenje vatre na otvorenom prostoru, a naročito zbog visokog stepena rizika u blizini šuma, stambenih i privrednih objekata u urbanim sredinama, čine se najpre povrede odredaba Zakona o zaštiti od požara, a sa druge strane ovo je štetna mera jer se uništava velika količina organske materije koju bi trebalo vratiti u zemljište. Obzirom da je sve manja primena stajnjaka na parcelama, analize zemljišta su pokazale da se smanjuje sadržaj humusa koji je nosilac plodnosti zemljišta. Paljenjem žetvenih ostataka se uništavaju pored štetnih i brojni korisni mikroorganizmi koji su važni za očuvanje plodnosti zemljišta.

Drugi veliki posao tek predstoji za ne mali broj poljoprivrednika koji

Kukuruzno polje na putu prema Pavlovcima

se i ove godine bave proizvodnjom kukuruza. Pod ovom kulturom je u rumskoj opštini posejano 18.500 hektara, dok je pod sojom 3.500 i pod suncokretom 2.000 hektara, što je u granicama prošlogodišnjih površina. Ono što će svakako uticati na visinu prinosa, prvenstveno kada je reč o kukuruzu, jeste količina padavina. Za prvih šest meseci ove godine, palo je 100 litara kiše po metru kvadratnom manje u odnosu na višegodišnji prosek. Posebno je kritičan bio jun mesec koga su pratile izuzetno visoke temperature vazduha, a duvali su i topli vetrovi. Sve to je nepovoljno uticalo na useve. Tokom juna je palo 16 litara kiše, a u prvih 15 dana jula meseca, količine padavine su iznosile oko 30 litara. Ta količina će donekle popraviti situaciju, mada je na pojedinim parcelama i ta kiša koja je pala, već zakasnela, pa će i prinosi biti niži, jer je kritični period biljaka kada im treba najviše vlažnosti u zemljištu bio taj period oplodnje. Za kukuruz je to nekih desetak dana pre i posle metričenja.

Od kultura se, za sada, najbolje drži suncokret, koji je kao biljka izuzetno otporan na visoke vazdušne temperature i nisku vlagu. Oplodnja kod biljaka je završena i nekih velikih radova u polju sada nema, izuzev kada je reč o soji. Proizvođači treba da obrate pažnju na prisutvo grinja koje su uočene na pojedinim parcelama i ukoliko ih primete treba da izvrše zaštitu odgovarajućim insekticidima. Prve žetve soje i suncokreta se očekuju krajem avgusta kao i berba ranih hibrida kukuruza, dok će se sa mnogo većih površina berba kukuruza obaviti u septembru. Sudeći po sadašnjem stanju ove kulture, ima parcela sa kojih će se kukuruz ubrati u malim količinama, jer je suša već uzela danak. Situacija na kukuruznim poljima je šarolika i neke njihove izgledaju dobro, usev odoleva visokim temperaturama, ali je na nekima stanje prilično loše.

M. Ninković
- S. Davidović, RTV

IZ LOKALNIH SAMOUPRAVA

INĐIJA • O AKTUELNIM POKRAJINSKIM I REPUBLIČKIM KONKURSIMA

Poljoprivrednici čekaju dobre vesti

Mahom su poljoprivrednici konkurisali za priključnu mehanizaciju i nabavku novih traktora

Kako su poručili nadležni iz indijske Agencije za ruralni razvoj ovih dana poljoprivrednici, koji su konkurisali na republičkim i pokrajinskim konkursima, čekaju rezultate i nadaju se da će im biti odobrena sredstva na osnovu pomenutih konkursa. Agencija im se kao i prilikom svakog konkursa našla na usluzi te su zajedno pripremili neophodnu dokumentaciju.

- Naši poljoprivrednici ovih dana čekaju rešenja o odobrenju podsticaja na osnovu zahteva koje su podneli. Sa druge strane oni koji su dobili rešenja već su u realizaciji istih. Radi se o konkursima resornog ministarstva i pokrajinskog sekretarijata. Prema našim informacijama svi konkursi su zatvoreni i pregledana je dokumentacija, tako da ćemo uskoro imati tačne informacije kao i svi naši poljoprivrednici kaže **Ivana Pejović Ševrt** direktorica Agencije za ruralni razvoj i objašnjava:

- Mahom su poljoprivrednici konkurisali za priključnu mehanizaciju i nabavku novih traktora. Iz naše opštine je na ovom

Ivana Pejović Ševrt, direktorica

konkursu bilo oko 70 zahteva za nove traktore koji su upućeni ministarstvu i kako smo saznali ve-

ćina zahteva je odobrena. Imaćemo tačan podatak kada budemo radili izveštaj naše Agencije - kaže ona i dodaje da kada je reč o priključnoj mehanizaciji bilo je oko 80 zahteva.

Govoreći o pokrajinskim konkursima direktorica napominje da je najveće interesovanje vladalo za konkurs koji se odnosio na pokretanje biznisa u poljoprivredi za mlade.

- Reč je novoj meri podrške Pokrajinskog sekretarijata za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo i u pitanju su start-up krediti za mlade poljoprivrednike. Oni su namenjeni mladima do 40 godina starosti i poljoprivrednim gazdinstvima koja su registrovana od 01. januara 2016. i koji žele da pokrenu svoj biznis. Čak je postojala mogućnost i tokom trajanja konkursa da oni koji žele registruju svoja gazdinstva. Ove smo imali 50 zahteva - kaže direktorica i ističe na kraju da je ovo dobar način da se mladi stimulišu za ostanak na selu, a to je jedna od najznačajnijih strategija razvoja svake opštine.

M. Balabanović

SREMSKA MITROVICA • ZAKUP DRŽAVNOG ZEMLJIŠTA

Zakupcima stižu rešenja

Na adrese oko stotinu poljoprivrednih proizvođača sa sremskomitrovačkog područja, koji su konkurisali i dobili zakup državnog poljoprivrednog zemljišta uskoro će stići rešenja o tome. Odluke i rešenja su u fazi štampanja, a do kraja nedelje odnosno do 22. jula oni će stići iz lokalne samouprave na kućne adrese. Radi se o proizvođačima koji su dobili zemljište na korišćenje po osnovu prava prečeg zakupa i po osnovu infrastrukture.

- Poljoprivrednici će imati rok od osam dana da prihvate ili odbiju ponudjenu državnu zemlju koja im se daje na korišćenje od jedne godine, jer su takve instrukcije stigle od Ministarstva poljoprivrede. Razlog je restitucija odnosno vraćanje zemlje bivšim vlasnicima. Znači državnu zemlju na korišćenje dobija oko 100 poljoprivrednika a to obuhvata oko 1.900 hektara zemlje po pravu prečeg zakupa, a oko 500 hektara opredeljeno je na zakup po osnovu infrastrukture - objasnio je Vladimir Nastović, načelnik za poljoprivredu u Sremskoj Mitrovici.

Načelnik za poljoprivredu Vladimir Nastović

Nakon dodele rešenja i prihvatanja ili neprihvatanja zemlje sledi postupak licitacije državnog poljoprivrednog zemljišta gde će završiti sva preostala zemlja i taj postupak će teći javnim nadmetanjem.

- Ove godine program davanja u zakup se odnosi i na deo zemlje bivšeg PD "Pinki", odnosno na zemlju u katastarskim opštinama Di-voš, Mandjelos, Šuljam, dok zemlja u ostalim selima neće se deliti jer nije rešen status imovine - dodaje Nastović.

U Sremskoj Mitrovici je aktuelan i novi program vezan za zemljište koji se odnosi na 2018. godinu. Raspisan je javni poziv za potencijalne korisnike državne zemlje po pravu prečeg zakupa i korišćenje bez naknade te zemlje za narednu godinu. Odredbe i uslovi nisu menjane, jer su i propisi ostali isti, postupak takodje tako da je za potencijalne zakupce po pravu prečeg zakupa obavezan zapisnik veterinarske inspekcije o stanju stočnog fonda da bi mogli ući u postupak. Ovaj javni poziv traje do 31. oktobra. **S.Đ.**

DRŽAVA KONAČNO PREPOZNALA ZNAČAJ ZADRUGA I UDRUŽIVANJA

Vodič za spas sela i Srbije

Branislav Gulan, publicista, član UNS, jedan je od autora „Vodiča kroz zadrugarstvo Srbije“ čiji je prvi tiraž 10.000 primeraka

Branislav Gulan, publicista, član UNS, prošlogodišnji dobitnik nagrade za životno delo UNS i UNCG, jedan je od autora „Vodiča kroz zadrugarstvo Srbije“ (84 strane). Izdavač publikacije je Institut za ekonomiku poljoprivrede u Beogradu, a suizdavači su Akademski odbor za selo SANU i kabinet **Milana Krkobabića**, ministra bez portfelja u Vladi Republike Srbije zaduženog za regionalni razvoj i rad javnih preduzeća. Pored njega autori publikacije još su prof. dr **Daniilo Tomić** i **Risto Kostov**. Publikacija ima za cilj da pomogne gazdinstvima u akciji koja se vodi u zemlji da se osnuje novih i obnovi rad u 500 zadruga. Za tu trogodišnju akciju obezbeđeno je ulaganje od 25 miliona evra. Prvi tiraž publikacije je 10.000 primeraka!

To znači da je država konačno prepoznala značaj zadruga i udruživanja, što je svetski trend sa 800

Branislav Gulan

miliona zadrugara organizovanih u 750.000 zadruga. Danas je oko tri milijarde ljudi u svetu povezano sa radom zadruga. U Srbiji postoji oko 1.500 zadruga i 123.000 zadrugara. U ovim zadrugama u Srbiji zaposleno je oko 10.000 radnika. Prema istraživanjima Branislava Gulana, u Srbiji ima 4.709 naselja od kojih je

1.200 u fazi nestajanja, a u 1.034 ima manje od po 100 stanovnika. Pored toga u Srbiji danas opada broj stanovnika u 86 odsto naselja, a istovremeno je prazno i bez vlasnika oko 50.000 kuća a trenutno u 150.000 njih niko ne živi. U 2.000 sela nema pošte, 500 njih nema asfaltni put ni vezu sa svetom, dok u 400 sela nema ni prodavnice. Žitelji moraju na put da kupe hranu. Uz to Srbija raspolaže sa blizu 5,1 miliona hektara poljoprivrednog zemljišta, a od toga se tek 3,35 miliona hektara se obrađuje. Prosečna njiva je veličina 4,5 hektara, što znači da su

posedi usitnjeni i da se svaštari da bi se preživelo na selu. Zbog dosadašnjeg lošeg odnosa države prema agraru stočni fond je desetkovan, imamo manje od 900.000 goveda, oko 3,2 miliona svinja, a godišnje se proizvodi tek 400.000 toan svih vrsta mesa i troši oko 35 kilograma godišnje po stanovniku. Koliko

je to malo najbolje govore činjenice da se pre dve i po decenije proizvodilo 650.000 tona i trošilo oko 65 kilograma godišnje po stanovniku. Sve ovo ukazuje na činjenicu da je tuga u Srpskim selima koaj ubrazno nestaju.

Da bi se oživelo srpsko selo, ovo je prva Vlada posle šest decenija koja je donela odluku da pomogne taj proces, da se vati duh zadrugarstvu. Jer, jedino kroz njega se može ostvariti taj cilj. Inače, prva zadruga u današnjoj Srbiji osnovana je 1846 godine u Bačkom Petrovcu (Vojvodina), zatim 1894. godine u selu Vranovu. Povratak zadrugarstvu znači i povratak poverenja kod seljaka (imamo 628.000 gazdinstava). Posle dve decenije čekanja, 2015. godine zadrugarstvo je dobilo i novi Zakon koji ni danas nije po njihovim merama, pa su potrebne hitne izmene i dopune kako bi se on uskladio sa svetskim zadrugarstvom. Ovo je tek početak povratka poverenja u zadruga, ali je potrebno vratiti i 200.000 hektara zadruga zemlje i više hiljada objekata.

Zadrugari ni danas nemaju štedno kreditne zadruga koje bi mnogo značile u poslovanju zadruga, na čemu počiva svetsko zadrugarstvo.

Dakle, osnivanje novih i reafirmacija nekih postojećih zadruga treba da napravi prve korake u obnovi zapuštenih srpskih sela. Cilj je da se objedini i ujedini zadrugarstvo, kasko bi zadrugari postali robni proizvođači. Potrebna je nova agrarna politika i to će značiti spas sela i Srbije! Auztori se zalažu da se državna zemlja, po 20 hektara besplatno ustupi mladima, koji bi ostali da žive i rade na selu. Za sve ovo potrebna je nova agrarna politika i nova agrarna reforma. Država će u svim odabranim zadrugama zaposliti barem po jednog stručnjaka koji treba da širi znanje i nove tehnologije. Poseban naglasak u zadrugama treba da bude, povećanje proizvodnje, formiranje zadruga i porodičnih prehrambenih firmi kako bi naši seljaci prodavali na domaćem i stranim tržištu finalne proizvode sa oznakom geografskom porekla, a ne samo sirovine. S. P.

NAUKA U PRAKSI

Obrada strništa

Važno je obradu obaviti neposredno posle žetve

Svrha obrade nakon žetve je: obrazovanje plitkog sloja sitnog zemljišta, čime se čuva vlaga i stvaraju preduslovi za obavljanje drugih radnih operacija koje slede (oranje, predsetvena obrada). Ovom obradom se provocira nicanje semena korovskih i prethodno gajenih biljaka – da bi se narednim operacijama (oranjem, zaštitom – prskanjem) uništio korovski pokrivač. Uticaj obrade strništa je velik na smanjenje evaporacije, jer treba u zemljištu sačuvati što je veći procenat raspoložive vlage. Zbog toga se obrada strništa naziva i zaštitnom obradom: ugarenje ili ljuštenje strništa. Cilj ovakve obrade je da se prekine kapilarno kretanje vlage, na gore, kroz zemljište i na taj način spreči njegovo isušivanje i omogući dalja obrada.

Obavlja se na način da se zaorava plugovima, tanjiranjem, a u poslednje vreme, korišćenjem različitih oruđa koja ne vrše prevrtanje zemljišta, već podsecaju zemljište na celoj širini zahvata primenjenog

oruđa i na određenoj dubini, blago ga podižu i rastresaju. Dubinu rada ovakvih oruđa lako je podesiti i održavati. Važno je obradu obaviti neposredno posle žetve ili još bolje istovremeno sa žetvom, po mogućstvu istog dana, jer u vreme žetve zemljište sadrži izvesnu količinu vode, što omogućava kvalitetno obavljanje ove operacije.

Danas naši farmeri većinom koriste savremene kombajne, sa sečkom, koji ravnomerno distribuiraju kvalitetno iseckanu masu po celoj parceli, jedino se za potrebe stočarske proizvodnje vrši baliranje slame. Za ovu potrebu razumljivo je da se zbog organizacije ovog procesa obrada strništa ne može izvesti isti dan. Ako se obrada izvodi plugovima, preduslov za kvalitetno ugarenje je da se koriste plugovi "ljuštlinici" – oni koji imaju manju širinu brazde, a veći broj plužnih tela, i moguće ih je pravilno podesiti da rade na dubinama 12 do 15 cm, što se smatra optimalnom dubinom za ovu operaciju. Ako ko-

ristite plugove namenjene za dublja oranja, kvalitet takve obrade na manjim dubinama obrade nije zadovoljavajući.

Ako obradu izvodite tanjiračama gledajte da one imaju povećani prečnik diska, da imaju veći ugao u odnosu na pravac kretanja, jer tada dublje prodiru u zemljište i bolje ga prevrću, a manje su i "oplazine", odnosno neobrađeni delovi parcele. U poslednje vreme sve je više farmera koji za ovu vrstu obrade koriste neko od kombinovanih oruđa (kombinacija pasivnih – podrivačkih radnih organa i aktivnih radnih organa bilo da su pogonjeni od od trenja sa zemljištem – kod nas najprisutnija, ili prinudnim pogonom od traktora. Prednosti ovakvih oruđa su da se u agregatu sa traktorima koje poseduju naši farmeri ostvaruju veći učinci, jer su veće širine zahvata, a brže se obrađuje veća površina zemljišta.

Osnovna obrada posle ugarenja strništa izvodi se lakše, kvalitetnije i sa manjim utroškom energije.

POGLEDI

Zadruga mogu da pomognu spasu srpskog sela

Piše: **Akademik Dragan Škorić, predsednik Odbora za selo SANU**

Zadrugarstvo u Srbiji ima dugu tradiciju. Prva zadruga je osnovana u Bačkom Petrovcu (Vojvodina) 1846, a u centralnoj Srbiji u selu Vranovu 1894 godine. Znači, zadrugarstvo u Srbiji ima dugu i bogatu tradiciju sa velikim usponima i padovima.

Novi Zakon o zadrugama je usvojen 2015 godine. U ovom kratkom periodu nisu se desile neke krupne promene. Zadrugarima nije vraćeno nekoliko hiljada objekata i blizu 200 000 hektara zadruga zemlje. Zadrugari i dalje nemaju svoje štedno-kreditne zadruga, a koje bi mnogo značile u poslovanju zadruga.

Dobra vest se desila za zadrugare ovih dana. Doneta je Odluka Vlade Srbije i ministra Milana Krkobabića, zaduženog za regionalni razvoj i rad javnih preduzeća da u naredne tri godine (2018-2020) bude uloženo 25 miliona eura u oživljavanje zadrugarstva. Ovim sredstvima treba da budu osnovane nove i revitalizovane postojeće zadruga. Praktično 500 zadruga treba da učini prve velike korake u obnovi zapuštenih srpskih sela. Država će u svim odabranim zadrugama zaposliti barem po jednog stručnjaka, koji treba da širi znanje i nove tehnologije. Poseban naglasak u zadrugama treba da bude pored primarne proizvodnje i formiranje prehrambenih zadruga i porodičnih prehrambenih firmi, kako bi naši seljani prodavali na domaćem i stranom tržištu

Dragan Škorić

finalne proizvode sa oznakom geografskog porekla, a ne samo sirovine. Veliku pažnju treba posvetiti organskoj proizvodnji hrane i menjati strukturu useva, sveobuhvatnom reonizacijom i povećanjem udela intezivnih kultura (voća, vinove loze-kvalitetnih vina, povrtarskih kultura u zatvorenom i otvorenom prostoru. Stočarstvo treba da bude nosilac promena na selu, sa širokom paletom kvalitetnih finalnih proizvoda. Cvečarstvo treba da bude važan novi faktor u proizvodnji na selu.

Putev razvoja zadrugarstva treba da povećamo konkurentnost naših neposrednih proizvođača na domaćem i inostranom tržištu. Veliki zadatak zadrugara i šire društvene zajednice treba da bude dobrovoljno ukupnjavanje poseda, gde treba pružiti šansu mladim bračnim parovima koji treba da zasnuju svoju budućnost na selu.

Šire udruživanje zadruga na nivou opštine, regiona i Srbije je primarni zadatak svih nas kako bi povećali konkurentnost na svetskom tržištu. Ima mnogo toga o čemu treba otvoriti javnu raspravu, kako bi udruženi seljani imali svoje hladnjače, otkupne centre, marketinške službe, sami određivali cene na tržištu i mnogo čega drugog što treba da doprinese oporavku srpskog sela.

Zbog svega napred iznetog podržavamo projekat 500 zadruga, sa željom da to bude samo prvi korak u promenama na selu.

U NEDELJU, 23. JULA SUSRETI SELA SRBIJE

Finalna priredba u Kuzminu

„Sremske novine“ medijski pokrovitelj manifestacije

Republička komisija za ocenu uspešnosti sela u Srbiji koju je imenovala Kulturno-prosvetna zajednica Srbije u sastavu prof. dr **Miladin Ševarlić**, predsednik, **Živorad Žika Ajdačić**, generalni sekretar KPZ Srbije, **Miomir Filipović Fića**, urednik Seoskih novina, stalni

članovi i još dva promerljiva člana iz regiona odakle su sela prijavljena za Susrete sela Srbije, odabrala je za finalnu priredbu 20 od 166 prijavljena sela iz 44 opštine Srbije. Finalna priredba održaće se u Kuzminu, 23. jula, a medijski pokrovitelj manifestacije su „Sremske novine“.

Pored toga, na pet već održanih regionalnih priredbi uručena su brojna priznanja pojedincima i udruženjima građana za veliki doprinos u razvoju sela. Na finalnoj priredbi darovnice i poklone donatora, u znak priznanja za izuzetan doprinos selu dobiće i više od 20 pojedinaca. Sela finalisti, uz darovnice, dobiće pahari i poklone donatora.

Ovim je nastavljena višedecenijska akcija Kulturno-prosvetne zajednice Srbije koja je imala naziv Takmičenje sela Srbije, sad pod novim nazivom Susreti sela Srbije i pravilima koja daju podjednake šanse svim selima bez obzira na broj ljudi i veličinu atar.

Sela su bila razvrstana u pet grupa po broju stanovnika. Kako Sremska poljoprivreda saznaje, za najuspešnije selo Srbije u 2017. godini biće proglašeni Kukujevci iz šidske opštine.

U kategoriji sela do hiljadu žitelja priznanja će dobiti Rivica iz iriške opštine, selo Pleš, opština Aleksandrovoac Župski, Rakinac - opština Velika Plana i Majilovac - opština Veliko Gradište. U kategoriji sela između hiljadu i dve hiljade meštana, nagrade će dobiti Ravnje s gradskog područja Sremske Mitrovice, Srpski krstur, opština Novi Kneževac, selo Venčane, opština Arandelovac i Kni-

Kuzmin domaćin Susreta sela Srbije

Nagrade za pojedince

Darovnice sa poklonima za pojedince u znaku priznanja za veliki doprinos razvoju sela dobiće su: **Milunka Aleksić**, predsednica sela Majilovac, **Ljiljana Đurišić**, kulturni stvaralac iz Stapara, **Stanija Rogulja**, vlasnica gazdinstva - Calma, **Gordana Topić**, učiteljica - Banatsko Novo Selo. **Miće Mičić**, gradonačelnik Bijeljine - Gradac, selo u Semberiji, **Bratislav Bogatić**, vlasnik, Agropapuka - Kukujevci, **Sorin Boljanac**, umetnik muzike - Banatsko Novo Selo, mr **Radmilo Budečević**, predsednik sela Ravnje, **Radovan Jančić**, narodni poslanik - Srpski Krstur, **Radisav Lukić**, narodni zdravničar - Mihajlovac, **Slobodan Lukić**, privrednik - Jarak, **Žarko Marković**, predsednik Novog Se-

la, **Igor Matković**, predsednik opštine Velika Plana - Lozovik, **Ilija Nedić**, načelnik Gradske uprave za sport, kulturu i omladinu Sremska Mitrovca - Kuzmin, **Slavko Pavlović**, voćar - Nako-vo, **Branko Pokorni**, predsednik Bunjevačkog kulturnog centra - Bajmok, **Radivoj Prokopljević Proka**, pesnik - Petrović, dr **Jugoslav Stajković**, predsednik opštine Aleksandrovoac - Pleš, **Stevan Stanojković**, agronom, direktor zadruge - Karavukovo, **Dragoljub Bata Cvetuljski**, narodni pevač i pesnik - Badovinci, **Miloš Šovljanski**, ponjoprivrednik iz Đurđeva, **Petar Vizićanin**, pisac hronike o selu Kuzminu i **Pero Ostojić**, pisac hronike o školi u Kuzminu.

Priznanja „Sremskih novina“

Uz medijsko pokroviteljstvo, „Sremske novine“ će nagraditi i četiri najuspešnije žene iz sela Srbije. Naša medijska kuća za njih priprema posebne prigodne poklone.

čanin, s područja grada Zrenjanina. U grupi sela između dve i tri hiljade stanovnika najbolji su Mihajlovac,

grad Smederevo, Klek s područja grada Zrenjanin i Pavliš s gradskog područja Vršca.

U grupi sela od tri do pet hiljada žitelja nagrade su zaslužili Kuzmin kod Sremske Mitrovice, Karavukovo - opština Odžaci i Stapar, grad Sombor, kao i Novo Selo s područja opštine Vrnjačka Banja. U konkurenciji sela sa više od pet hiljada meštana biće nagrađeni Badovinci - opština Bogatić, Banatsko Novo Selo - grad Pančevo, Lozovik - opština Velika Plana i Đurđevo - opština Žabalj.

S. P.

MEĐUNARODNA SARADNJA

RUMA • SREDNJOŠKOLCI BERZENBRIKA POSETILI SPPŠ „STEVAN PETROVIĆ BRILE“

Rumska poljoprivredna škola pravi uzor

Nemačka delegacija je imala priliku da vidi školsku ekonomiju koja služi prvenstveno za obuku učenika i za izvođenje praktične nastave za sve obrazovne profile

Tokom nedavnog petodnevnog boravka u Rumi delegacije iz nemačkog grada Berzenbrika, koju su većinom činili srednjoškolski iz ovog mesta, bila je organizovana i poseta Srednjoj poljoprivredno-prehrambenoj školi „Stevan Petrović Brile“. Goste je tom prilikom dočekao i upoznao sa istorijatom škole koja je osnovana davne 1948. godine, kao i sa svim relevantnim podacima koji se odnose na organizaciju ove uspešne škole, sa teorijskim i praktičnim delom nastave učenika, direktor **Milan Pupovac**. Nemačka delegacija je imala priliku da vidi školsku ekonomiju koja slu-

ži prvenstveno za obuku učenika i za izvođenje praktične nastave za sve obrazovne profile, a saznali su i da učenici obavljaju celokupnu praksu na obradivim površinama koje su u posedu škole kao i na farmi i ostalim pratećim, pomoćnim objektima. Obišli su zasad vinograda, moderan zasad voća koji je pokriven protivgradnom mrežom, savremeni kabinet za veterinu i stočarstvo, kao i mini zoološki vrt koji škola poseduje. Direktor Pupovac je rekao da je posetom nemačke delegacije školi ukazana čast, a da je istovremeno i lokalna samouprava prepoznala ovu školu kao jednog od važnih subjekata u gradu.

Obilazak školske ekonomije i zoo vrta

Poseta Poljoprivrednoj školi

- Mislim da smo imali šta da sa ponosom pokažemo našim prijateljima iz Nemačke i ostaje jedino žal što je do ove posete došlo tokom raspusta. Svakako da bi bilo bolje da je bilo mogućnosti za posetu tokom školske godine kada su tu i naši učenici, što bi bila odlična prilika da se oni međusobno upoznaju. Svaki korak saradnje sa tako razvijenom zapadnom zemljom i mogućnost za razmenu iskustava, nama puno znači. Drago mi je što su gosti bili puni utisaka zbog kapaciteta kojima naša škola raspolaže i naglasili smo im da smo jedina škola ovakvog ti-

pa u Sremu sa tradicijom dugom preko 50 godina, sa velikim brojem odškolovanih kadrova u oblasti poljoprivredne proizvodnje i prerade hrane. Namera nam je da još više podignemo nivo obrazovanja u našoj školi, da strukturu nastave dalje osavremenimo i budemo u skladu sa trendovima koji se odvijaju u svetu, rekao je Milan Pupovac.

U ime lokalne samouprave i u svojstvu domaćina, obilasku i druženju u rumske poljoprivredno-prehrambenoj školi, prisustvovao je i predsednik SO Ruma, **Stevan Kovačević**.

- Želja nam je bila da nemačkim srednjoškolicima i članovima delegacije, pokažemo kako funkcionišu stručne škole u našoj sredini, a rumska poljoprivredna škola u tom smislu može biti pravi uzor. Pošto je i Donja Saksonija poljoprivredna oblast, a u Osnabruku postoji jedan od najznačajnijih poljoprivrednih fakulteta u Nemačkoj, mi u nekom narednom periodu vidimo mogućnost veće razmene studenata i učenika poljoprivredne struke, izjavio je nakon posete školi Kovačević.

M. Ninković

ANALIZA ŽETVE 2017. GODINE

Manji rod i niža cena

Prema analizi Zadružnog saveza Vojvodine troškovi proizvodnje sa prosečnim prinosom od 4,5 tona po hektaru kilogram pšenice bi seljaku uz minimalnu zaradu morao da se plaća 24,86 dinara. Sve ostalo im donosi gubitak. U tome se i nalaze razlozi sve manje setve hlebnog žita

Piše: **Branislav Gulan**

U jesenjoj setvi 2016. godine pšenica u Srbiji je posejana na najmanji površini - ma u poslednjih pola veka. Procene na kojima se pšenica nalazila sve do žetve biel su da je to od 350.000 hektara pa do 540.000 hektara. Poslednjih dana žetve Republički zavod za statistiku je javio da su žetvene površine povećane za oko 16.000 hektara. Karakteristikaz oa ovogodišnju žetvu bila je da je najveći deo površina jesenas posejan posejan van optimalnogo roka, a to je bilo posle 25. oktobra. Istaknuti seekcionari iz novosadskog Instituta za ratarstvo dr **Novica Mladenov** i dr **Srbislav Denčić** ističu da je veliki deo površina čak, polov9ina zaserjana „tavanom,” odnosno semenom sa privatnih tavana koje nije deklarirano. A, pored togas pšenica od setve do žetve nije imala negu kakvu je zahtevala, pa je ove godine vladalo pravo šarenilo u prinosima. Imajući sve to u vidu ove godine smo dobili i prosečan rod. Ali, zna se: koliko god rodi Srbija će imati dovoljno pšenice za sopstvene potrebe, dovoljno za rezerve kao i semena za jesenju setvu. Računica pokazuje da je Srbiji za ishranu mesečno potrebno oko 102.000 tona hlebnog zrna, oko 200.000 tona za rezerve i oko 150.000 tona semena. Dakle, sa 1,55 miliona tona zrna uvek su podmirene sve domaće potrebe. Uz nešto slabiji rod u 2017. godine, koji je manji za 600.000 tona od onog u 2016. godini, kada je bilo požnjeveno 2,88 miliona tona zrna, bgiće podmirene domaće potrebe I presotaće žita za izvoz, ali manje nego lane. U opštem odnosu prema poljoprivredi, a posebno pšenici, kao i njenoj ceni mogu se tražiti i razlozi veoma niske jesenje setve u 2016. godini. Dakle, ako znamo da je setva kasnila, da je više od polovine površina zasejano van optimalnog roka, i da smo imali loše uslove pred žetvu, prevelike vrućine, možemo biti zadovoljni sa urađenim, kaže dr **Miroslav Malešević**, istaknuti selekcionar. U žetvui je učestvovala mehanizacija od 25.000 kombajna i 408.000 traktora. Svi oni su u proseku stari oko četvrt veka. Inače, domaće sorte su se u ovim vremenskim prilikama bolje pokazale od stranih. Država je otkupila 32.600 toan za robne rezerve,

ali to nije dovoljno da bi se uticalo na kretanja cena na tržištu. Dakle, trebalo je da ona kupi 200.000 tona. Šteta je što ni ove godine pšenicu nismo otkupljivali po klasama. Takav otkup je postojao u Srbiji pre dve decenije, ali sad se samo govori da nam treba otkup po klasama. Ove godine nije počelo da funkcione smetšaj pšenice u javna skladišta... to su sistemski propusti koji više ne bi smeli da se događaju.

Očekivana proizvodnja pšenice roda 2017. godine u Srbiji

Iz iznetih podataka vidi se da se procenjuje:

- da će **proizvodnja pšenice** roda 2017. godine u Srbiji, u odnosu na rekordan rod 2016.godine, biti **manja za oko 600.000 tona;**

- **žetvena površina** je u odnosu na prethodnu godinu **manja za oko 37.000 hektaraa** (tj. oko 6,3 odsto);

- procenjuje se da će **prosečan prinos** pšenice u Srbiji biti **manji za 763 kilograma po hetkaru** odnosno za 15,75 odsto (u Vojvodini 20,37 odsto);

Prosečna cena pšenice u periodu od 3. jula bila je 18,53 dinara (oko 0,15 evra) po kilogramu sa uračunatim PDV-om, saopšteno je iz Berze, 10. jula 2017. godine.

Prinosi do 25 odsto manji nego lane

Rezultati žetve pšenice u Srbiji pokazuju da su prinosi pšenice zbog kasnih rokova setve biti u proseku oko četiri tone po hektaru, što znači da će biti manji do 25 odsto u odnosu na 2016. godinu, rekao je naučni savetnik u Institutu za ratarstvo i povrtarstvo Novica Mladenov. On ističe da je pšenica zbog visokih temperatura prisilno sazrevala. Po rečima Mladenova je ove godine sa 540.000 hektara pšenicom zasejanih površina (kako je jesenas objavio RZ), ako se račun prosečan rod od oko četiri tone po hektar dobila ukupan rod od oko 2,2 miliona tona koliko je bilo i 2011. godine i 2012. godine. On je podsetio da

Procena očekivane proizvodnje pšenice roda 2017. godine (procena RZS od 30.06.2017.godine)

PŠENICA	Republika Srbija	Srbija - sever	Beogradski region	Region Vojvodine	Srbija - jug	Region Šumadije i Zap.Srbije	Region Južne i Ist. Srbije
Žetvena površina roda 2017 ha	557702	312480	25541	286939	245222	115275	129947
Prosečan prinos kg /ha	4084	4620	3581	4713	3401	3302	3489
Proizvodnja - tona	2277655	1443676	91462	1352214	839979	380606	453373
Žetvena površina roda 2016 ha	595118	329187	29136	300051	265931	128257	137674
Prosečan prinos kg/ha	4847	5780	4358	5918	3692	3590	3787
Proizvodnja - tona	2884537	1902649	126981	1775668	981888	460463	521425
Žetvena površina roda 2015 ha	589922	325766	28934	296832	264156	127769	136387
Prosečan prinos t/ha	4,1	4,8	3,8	4,9	3,3	3,1	3,4
Proizvodnja - tona	2418203	1560009	110111	1449898	868194	401405	466789

je 2016. godine bio rekordan rod u poslednjih dvadesetak godina jer se požnjelo 2,88 miliona tona. Od jula 2016. godine godine do maja 2017. godine iz Srbije je prema rečima Mladenova izvezeno 870.000 tona pšenice, a godinu dana ranije oko 80.000 tona manje. „Rekordan izvoz pšenice ostvaren je od žetve 2013. godine do žetve 2014. godine – oko 1,3 miliona tona”, rekao je Mladenov. Dodao je da bi otkupna cena pšenice od 20 dinara bila prihvatljiva i da bi trebalo povećati površine pod pšenicom do 600.000 hektara. „Idealno bi bilo da se strnim žitima zaseje 30 odsto obradivih površina, odnosno od 750.000 do 800.000 hektara, a u okviru toga pšenicom od 550.000 do 600.000 hektara”, kaže Mladenov. On dodaje da je ječmom bilo zasejano 77.352 hektara, ovsom 13.332, raž se nalazila na 3.855 hektara, a uljana repica, tropikal i druge žitarice su zauzimale 45.421 hektar.

Direktor PKB korporacije **Dragiša Petrović** rekao se žetva u ovom kombinatu obavila na 3.200 hektara.

- Pšenica i pored kasnog nicanja dala je rod od pet-šest tona po hektaru, rekao je Petrović. On je istakao da se ječam u ovom poslednjem velikom kombiantu u Srbiji nalazio na 1.500 hektara, i da su prinosi 6,1 tona po hektaru. Dodao je da je PKB korporacija uljanom repicom zasejala 550 hektara.

Tržište formira cenu pšenice, država će pomoći

Ministar poljoprivrede u Vladi Srbije **Branislav Nedimović** kaže da cenu pšenice formira tržište, ali da će država svojim alatima pomoći. Naveo je da je ministarstvo poljoprivrede već predložilo robnim rezervama da ide sa interventnim otkupom, po ceni od 18 dinara. Radi se o otkupnim količinama od oko 32.600 tona. Međutim, a količina nije značajnije uticala na povećanje cena na tržištu. Jer, to su male količine, koje iznose samo nedeljne potrebne Srbije. Odnosno mesečno je za ishranu stanovništva potrebno oko 102.000 tona. Ministar navodi da je jesenas posejano manje pšenice, ali da je imamo dovoljno za naše potrebe, da će sigurno biti i oko milion tona za izvoz, te da je tržište to

koje mora da opredeli stvari.

- Mi smo pripremili i zakon o regulisanju tržišta poljoprivrednih proizvoda, jedan sistemski način da jednom zanavek rešimo problem ko je proizvođač, ko je proizvođačka grupacija, ko je otkupljivač i ko može pod kojim uslovima da se bavi određenom delatnošću, a ne da se svako bavi čime stigne i da pušta deplasirane informacije baš uoči svake žetve i branja, rekao je Nedimović i istakao da će tome ministarstvo stati na put. Na tržištu pšenice, kaže, znatno će situaciju promeniti pravilnik o razvrstavanju pšenice po kvalitetu. „Kao što znate, od 1. januara 2018. godine stupa na snagu pravilnik o razvrstavanju po kvalitetu i to će znatno da promeniti situaciju na tržištu ove vrste poljoprivrednog proizvoda, jer u krajnjoj liniji, nije svaka pšenica ista”.

Vuk Radojević, sekretar za poljoprivredu u Vladi Vojvodine, uveren je da će stupanje na snagu pravilnika o razvrstavanju pšenice dati velik doprinos daljem razvoju i uzgoju pšenice u Vojvodini. „Moramo biti svesni činjenice da je, za sada, ogroman deo posejane pšenice u Vojvodini i Srbiji lošijeg kvaliteta, iz tog razloga uvođenje pravilnika je u interesu i proizvođača i otkupljivača”, naveo je Radojević.

Predsednik Saveza udruženja poljoprivrednika Banata, **Dragan Kleut**, navodi da je za poljoprivrednike značajno što su naišli na razumevanje ministarstva poljoprivrede, te da mu daju punu podršku kada je reč o intervenciji robnih rezervi. On kaže da bi otkup države od 200.000 tona tek značajnije uticao na formiranje cena na tržištu.

Bilansna procena ukupne proizvodnje i raspoloživih količina pšenice u ekonomskoj 2017/18 godini u Srbiji

- Procenjene početne-prelazne zalihe cca 410.000 tona
- Proizvodnja pšenice roda 2016.g cca 2.278.000 tona
- UKUPNO (1+2) raspoloživo cca 2.688.000 tona

Procena potrošnje pšenice u ekonomskoj 2017/18 godini

- Seme cca 150.000 tona
- Potrošnja mlinova 1.200.000 tona

- Stočna hrana cca 100.000 tona
- Ostaje za zalihe i izvoz cca 1.238.000 tona,

Od navedene količine:

- Robne rezerve Srbije cca 195.000 tona
- Kupovina za popunu RR, rod 2017 cca 33.000 tona
- Raspoloživo za izvoz zalihe cca 1.010.000 tona.

U skladu sa Zaključkom Vlade Srbije od 27. juna 2017. godine, Republička direkcija za robne rezerve je kupila do 32.600 tona merkantilne pšenice rod 2017. godine, domaćeg porekla. Kupovina merkantilne pšenice obavljena je od fizičkih lica - nosilaca komercijalnih poljoprivrednih porodičnih gazdinstava koja su upisana u Registar poljoprivrednih gazdinstava, u skladu sa Pravilnikom o upisu u registar poljoprivrednih gazdinstava i obnovi registracije, kao i uslovima za pasivan status poljoprivrednog gazdinstva („Službeni glasnik RS”, br.17/13, 102/15, 6/16 i 46/17), a nalaze se u aktivnom statusu i zemljoradničkih zadruga, koje su upisane u Registar oljoprivrednih gazdinstva i nalaze se u aktivnom statusu. Zemljoradničke zadruge moraju biti registrovane u APR-u, u pravnoj formi zadruga.

Te količine pšenice dovoljne su samo za jednonedeljnu potrošnju u Srbiji. Dakle, cena od 18 dinara nije mogla bitinije da utiče na cenu na tržištu. Inače, Srbiji mesečno za ishranu naroda treba oko102.000 tona pšenice. Država se oglasila za tu malu kiličinu samo da bi popunila robne rezerve!

Pšenica za skladištenje, a nema javnih skladišta!

Petar Radić, analitičar u Zadružnom savezu Vojvodine za dan žetve, koji je ove godine održan u Novom Bečeju pripremio je analizu troškova na privatnim gazdinstvima u proteklih godinu dana, kada je pšenica u pitanju. Prema analizama zadruga u Vojvodini uz procenjeni prinos od 4,5 tona po hektaru troškovi proizvodnje po hektaru iznose 101.695,75 dinara.

Varijacija proizvođačke cene u odnosu na prinos pšenice rod 2017.

prinos	proizvodjacka cena	akumulacija 10%
kg	din/kg	din/kg
3000	33,90	37,29
3250	31,29	34,42
3500	29,06	31,96
3750	27,12	29,83
4000	25,42	27,97
4250	23,93	26,32
4500	22,60	24,86
4750	21,41	23,55
5000	20,34	22,37
5250	19,37	21,31
5500	18,49	20,34
5750	17,69	19,45
6000	16,95	18,64
6250	16,27	17,90
6500	15,65	17,21

Varijacija prinosa prikazana sa korakom od 250 kg - Kalkulaciju sačinile stručne službe ZSV

Proizvodna cena pšenice roda 2017. – po analizi Zadružnog saveza Vojvodine (na individualnom sektoru)

	Radovi i ulaganja	Troškovi din/ha
1	Prevoz NPK đubriva	400,00
2	Rasturanje NPK đubriva	1.560,00
3	Oranje do 25 cm	8.550,00
4	Tanjiranje	3.050,00
5	Setvospremiranje	2.570,00
6	Prevoz semena za setvu	400,00
7	Setva	2.270,00
8	Valjanje	1.110,00
9	Prevoz azotnih đubriva	400,00
10	Rastur. azotnih đubriva	1.560,00
11	Prskanje herbicidom	2.950,00
12	Prskanje fungicidom + insekticidom	2.950,00
13	Prskanje fungicidom	2.950,00
14	Prskanje insekticidom	2.950,00
15	Kombajniranje sa sitnjenjem slame	13.747,75
16	Prevoz pšenice	1.395,00
Troškovi mašinskih operacija		48.812,75
17	Seme (250 kg/ha)	11.250,00
18	NPK-15:15:15 (300 kg/ha)	12.600,00
19	UREA (200 kg/ha)	8.500,00
20	Herbicid Metmark WP (10 g/ha)	280,00
21	Fungicid Akord (1 l/ha)	3.245,00
22	Fungicid Duofenplus (1,5 lit/ha)	2.385,00
23	Insekticid Nurelle D (1,5 l/ha) (dva puta)	4.410,00
Troškovi repromaterijala		42.670,00
24	Dopr. za penz-inval. osiguranje	8.333,00
25	Osiguranje useva	1.880,00
Ostali troškovi		10.213,00
TROŠKOVI UKUPNO		101.695,75
Procenjeni prinos		4500 kg/ha
Cena koštanja		22,60 din/kg
Prodajna cena (+10% akumulacije)		24,86 din/kg

Pšenica će se sejati bez obzira na cenu i visinu subvencija

Na osnovu toga kilogram pšenice košta 22,65 dinara, a kada se doda PDV prodajna cena pšenice trebala bi da bude 24,86 dinara po kilogramu. Samo takva cena pokriva sve troškove kod proizvođača i može da donese neku minimalnu zaradu.

Analiza troškova

Kao i svake godine pred žetvu uz pogled seljaka u nebo, da li će vreme dozvoliti da se obavi posao godinje i sakupi svako zrno za desetak dana, glavna tema rasprava bila je i cena. Proizvođači, posebno oni sa malim površinama pšenice su uvek nezadovoljni... Tako je bilo i ove godine. Analitičar **Vojslav Mirkov**, ekonomista iz Zrenjanina, koji svake godine izlazi sa cenama i troškovima, ističe da se u 2017. godini pošlo od povećanja troškova u proizvodnji za sedam odsto ukupno u odnosu na prethodnu godinu. Troškovi proizvodnje su povećani sa 100.620 dinara po hektaru na 107.700 dinara kod repromaterijala povećanje je sa 42.220 dinara na 44.960 dinara po hektaru ili za 6,5 odsto. Seme je poskupelo sa 50 dinara po kilogramu i koštalo je 56 dinara, odnosno bilo je skuplje za

7,7 odsto. Neznatno su poskupeli AN i folijarno đubrivo, a zaštitna sredstva su poskupela za 15 odsto, odnosno sa 8.980 dinara po hektaru na 10.300 dinara po hektaru. Mašinski radovi su poskupeli sa 52.310 na 56.620 dinara po hektaru ili za osam odsto što je posledica poskupljenja dizel goriva za 12 dinara pa je koštalo 150 dinara po litru što je bilo poskupljenje za 17 odsto.

„Kako pokazuju analize, potrebna cena se kreće od 17,32 do 35,58 dinara u zavisnosti od prinosa. Prošle godine (2016) početna otkupna cena je iznosila 13,50 dinara po kilogramu, a po kalkulaciji je trebalo da iznosi od 15,98 do 31,93 dinara po kilogramu. Troškovi su bili 78.160 dinara po hektaru i ako se ovo podeli sa 13,50 dinara ako dobijemo 6,45 tona po hektaru i kome je manje imao proizveo je gubitak na supstanci, pa nije mogao da pokrije troškove proizvodnje - izdatke, rentu, amortizaciju i svoj ra, navodi Mirkov. Pored kalkulacije cene pšenice ove godine sam pokušao da uradim i analizu paritet – potrebnu količinu pšenice za seme, mineralna đubriva 12x52, UREA, dizel gorivo, kombajniranje po hektaru, kilogram hleba kao i desetogodišnje kretanje

cene pšenice i desetogodišnje prinose na našem imanju i u prosečne desetogodišnje prinose u Srbiji. U tabeli broj šest sam dao paritet za repromaterijal, dizel gorivo, kombajniranje i jedan kilogram hleba. Za svih ovih šest stavki sam napravio tabelu osam i devet i uradio godišnje i lančane indekse, a u tabeli 10 godišnje i lančane indekse na cenu pšenice i prinos na našem imanju i prosečne prinose u Srbiji. U tabeli 10 sam naveo svih devet elemenata koji su bili predmet analize. Najmanje se pogoršao paritet cene pšenice i cene hleba, svega za sedam odsto, nešto više prosečan prinos u Srbiji za 23 odsto, mineralno đubrivo za 48 odsto. Za UREU, dizel gorivo i seme pšenice paritet se povećao od 75 do 79 odsto. Najviše se povećao prinos pšenice na našem imanju i to za 93 odsto i paritet za kombajniranje 160 odsto i to sa 340 kilograma po hektaru 2007. godine na 872 kilograma po hektaru 2016. godine, ističe Mirkov.

Narušeni pariteti

Godine 1994 kada je ministar poljoprivrede Jugoslavije bio pokojni prof. dr Tihomir Vrebalov bila je potrebna sledeća količina pšenice (tabela 1).

Kad čovek ovo pogleda izgleda neverovatno. Do koje su se mere narušeni pariteti na štetu proizvođača pšenice. Ako pogledamo troškove, cenu i prinos na našem imanju i ako smo prinose skoro udvostručili – 93 odsto cena pšenice se povećala za sedam odsto što ukupno iznosi 100 iako podelimo sa dva iznosi 50 odsto. Ako saberemo repromaterijal, dizel gorivo i ako procenat povećanja podelimo sa 50 dobijemo da su se uslovi proizvodnje pšenice na našem imanju pogoršali za 40 odsto. Da nije došlo do takvog dipariteta ovi prihodi bi poslužili za dalje unapređenje i proširenje proizvodnje na našem imanju, ovako pare su otišle nekom dugom, ukazuje Mirkov. Ako bi u proseku povećanja troškova uzeli i troškove kombajniranja od oko 160 odsto uslovi poslovanja bi se pogoršali za 110 odsto. Ovo znači da imamo povećanje troškova na paritetu u proseku za 110 odsto, a povećanje prihoda na ceni pšenice za sedam odsto. (tabela 2).

Ulaganje	1994. godine	2016. godine
Seme pšenice	1,5 kg	3,17 kg
Dizel gorivo	2,5 kg	8,33 kg
UREA	1,2 kg	3,17 kg
NP 12x52	1,2 kg	3,22 kg

Tabela 1.

Desetogodišnji porast prinosa pšenice	93%	23%
Desetogodišnji rast cene pšenice	7%	7%
Povećanje pariteta za repromaterijal i kombajniranja	110%	110%
Pogoršanje uslova poslovanja	110-50=60%	110-15=95%.

Tabela 2.

Veći troškovi po kalkulaciji	6.240 din/ha	-5%
Manji prinos	2.120 kg/ha	-34%
Veća cena	2,62 din/kg	15,76%
Razlika		-23,24%

Tabela 3.

	Desetogodišnji prosečan prinos	U procentima	Cena	Ukupno din/ha
Naše imanje	6.221	28,24	16,62	24.453
Srbija ukupno	4.095	23,24	16,62	15.817

Tabela 4.

Po analizi Mirkova, na srpskom imanju je desetogodišnji prosečan prinos 6.221 kilograma po hektaru, a kukuruza 8.359 kilograma po hektaru. Troškovi sa rentom u 2016. godini za pšenicu iznose 127.620 dinara po hektaru, a za kukuruz 121.380 dinara po hektaru. Razlika je 6.240 dinara po hektaru ili pet odsto. Prosečna desetogodišnja troškovna cena za pšenicu je 16,61 dinara po kilogramu, a za kukuruz 14,00 dinara po kilogramu. Koliko su manji finansijski efekti gajenja pšenice vidi se iz sledećeg, (tabela 3).

Iz ovoga se vidi da je razlika u finansijskom efektu 23,24% manja kod sejanja pšenice u odnosu na kukuruz, u desetogodišnjem proseku to iznosi, (tabela 4).

Analiza o paritetima koji su se jako pogoršali i razlici u sejanju pšenice i kukuruza sam uradio da bih analitički dokazao da je neisplativa u našim uslovima i svakoj konstalaciji odnosa preprodavci trgovci, država odnosno Vlada i mi proizvođači, ističe Mirkov i dodaje: pšenicu sejemo iz dva moranja, prvo je da nešto moramo da sejemo i da gledamo u nebo dakle iz tradicije, a drugo je da pšenicu moramo da sejemo zbog plodoreda bar svake treće ili četvrte godine. Kada se nešto radi iz moranja to može da se tumači kao neka vrsta ucene od strane Vlade i Ministarstva poljoprivrede. Oni znaju da će se pšenica sejati bez obzira koja bude cena i bez obzira na visinu subvencija. Zato i neće da daju veće subvencije koje bi za pšenicu morale da budu od tri do šest dinara po kilogramu u zavisnosti od kvaliteta. Prče pojedina iz Ministarstva poljoprivrede da subvencije po hektaru nisu dale očekivane efekte su paušalne bez podloge u analizama. U siromaštvu seje se pšenica sa tavana i šteti se na mešanim đubrivima i zaštitnim sredstvima.

Prošle, 2016. godine radio sam analizu koliko su se cene povećale za seme pšenice, kukuruza, suncokreta kao i cene repromaterijala, pogonskog goriva, inflacije i rekapitulacija je sledeća:

1. Povećanje cena repromaterijala 149%
2. Povećanje cena poljoprivrednih kultura 96%
3. Inflacija 92%
4. Povećanje kursa Eur-a 54%

- Iz iznetog se vidi da je gajenje pšenice finansijski neisplativo. Država svojim nečinjenjem prebacuje teret svoj socijalne politike na poljoprivredu (cena kilograma Sava hleba 90 dinara) umesto da poljoprivrednici dobiju

subvencije po kilogramu proizvedene količine. U slučaju takvih subvencija svi bi bili namireni i zadovoljni. U Srbiji broj domaćinstava koji poseduju do 30 hektara njiva je 620.000 od ukupno 631.000 gazdinstava ili skoro 98 odsto i oni poseduju 2.108.000ha od ukupno 3.437.000 ili 61 odsto obradivog poljoprivrednog zemljišta, dakle jednom velikom broju gazdinstava bi se znatno poboljšao položaj što bi stvorilo uslove za dalja ulaganja i otvaralo mogućnost da se mladi bave poljoprivrednom proizvodnjom. Zašto država daje subvencije iz budžeta za strance koji otvaraju radna mesta u Srbiji, a iz tog istog budžeta kad je poljoprivreda u pitanju nema para? Možda se sve ovo radi da bi iz poljoprivrede nestala mala i srednja gazdinstva pa da njihovo mesto zauzmu monopolisti, tajkuni, zelenaši prerađivači i ostali mešetari i da se vratimo u feudalizam kada su vlasnici zemlje bili grofovi, spahije, age i begovi, ističe Mirkov.

Procene

Procenjuje se da će proizvodnja pšenice u ekonomskoj 2017/18. godini u svetu iznositi 739,53 miliona tona. U odnosu na prethodnu ekonomsku 2016/17. godinu (posmatrajući veće države - proizvođače pšenice), povećanje proizvodnje očekuje se u EU, Indiji, Kini i Maroku, a smanjenje proizvodnje pšenice procenjuje se u SAD, Australiji, Rusiji, Kanadi, Ukrajini i Kazahstanu. Po aktuelnim procenama, ukupnom procenjenom smanjenju svetske proizvodnje pšenice u tekućoj ekonomskoj 2017/18 godini, u odnosu na ek. 2016/17 godinu, za oko 15 miliona tona najviše će doprineti očekivani pad proizvodnje u SAD i Australiji. Procenjena svetska potrošnja pšenice u ekonomskoj 2017/18. godini, iznosiće 734,77 miliona tona, što je za oko šest miliona tona manje nego 2016/17 godine. Nivo svetskih zaliha pšenice je i dalje na izuzetno visokom nivou, a u ekonomskoj 2017/18 godini procenjuju se na rekordnih 261,19 miliona tona, što je najviši ikada zabeleženi nivo zaliha. Ovaj nivo svetskih zaliha pšenice pokriva prosečnu potrošnju pšenice za oko četiri meseca (inače je optimalan nivo zaliha koji pokriva potrošnju od 2,5-3 meseca).

Optimalno korišćenje kabaste hrane

Piše: Aleksandar Repčak, PSS Vrbas

Vrednost biljne hrane u ishrani goveda određuje njen prinos SM po jedinici površine i hranljiva vrednost te SM. Sa zreanjem biljke raste ukupan prinos SM, ali njena hranljiva vrednost veoma brzo opada. Najveća hranljiva vrednost SM je u vegetativnoj fazi razvoja biljaka. Međutim, u tom periodu je prinos SM mali. Kako biljka ulazi u reproduktivnu fazu i počinje da cveta, ukupan prinos SM raste ali njena svarljivost i iskoristivost opada. Usled toga se maksimalni prinos svarljive SM postiže ranije nego maksimalni prinos ukupne SM. Kod trava maksimalni prinos svarljive SM ostvaruje se pri kraju faze klasanja i na početku faze metličanja, dok je kod leguminoza to u fazi butonizacije (stvaranja pupoljaka).

Ne može se mnogo učiniti da se spreči opadanje hranljive vrednosti

hraniva u kasnijim fazama razvoja. Posle dostizanja optimalne faze za korišćenje biljne mase svakim danom kašnjenja korišćenja smanjuje se i količina mleka, krave hranjene takvom hranom. Postoji više strategija za postizanje maksimalnog iskorišćenja hranljive vrednosti hraniva. To su: ispaša, sa takvim brojem životinja na pregonu, koji odgovara brzini razvoja hraniva, sejanje mešavine trava i leguminoza koje imaju različitu brzinu razvoja u toku sezone (usklađivanje tih brzina), košenje biljne mase u ranim fazama razvoja i njeno konzervisanje u formi sena ili silaže, ishrana, s jedne strane hranivima manje hranljive vrednosti krava na kraju laktacije ili u zasušenju, a s druge, davanje kvalitetnijih hraniva u fazi povećane proizvodnje mleka. Postupak spremanja, posebno konzerviranih hraniva, ima veliki uticaj na njihov kvalitet. Pri tome se mora obratiti pažnja na već pomenute detalje: fazu razvoja u vreme košenja i postupak konzerviranja sa ciljem dobijanja hraniva koja će živo-

tinje moći više da konzumiraju, i na taj način u organizam unesu veću količinu hranljivih materija. Uticaj vremenskih uslova može značajno da smanji koncentraciju hranljivih materija hraniva koja se čuvaju na polju. Pri rukovanju ovim hranivima javljaju se znatni gubici usled rastura. Činioci kao što su kiša, oblik i raspored kamara i trajanje čuvanja utiču na gubitke hranljivih materija u hranivu.

Uticaj klime može da bude značajan činilac. Visoka temperatura, posebno tokom noći, ubrzava sazrevanje biljaka u porastu. Pri visokoj temperaturi se manje svarljivih ugljenih hidrata deponuje u biljkama, a stvara se više vlakana. U hladnijim klimatskim uslovima biljke akumuliraju više svarljivih ugljenih hidrata i proteina, tako da je njihova hranljiva vrednost veća. Sunce ima značajan uticaj na razvoj biljaka. Pri sunčanom vremenu dobija se biljni materijal veće hranljive vrednosti nego pri oblačnom odnosno vremenu sa malo sunca. Grad, mraz i druge vre-

Postupak spremanja ima veliki uticaj na kvalitet hraniva

menške nepogode mogu da ozlede list i da umanje hranljivu vrednost biljaka.

Snabdevenost biljaka vodom takođe ima uticaja na njihov razvoj. Ako je nedostatak vode izraženiji, to može da dovede do stresa i zastoja u razvoju biljke, što za rezultat ima povećanje udela vlakna i smanjenje hranljive vrednosti hraniva.

Sastav zemljišta obično nema velikog uticaja na energetska vred-

nost biljaka, ali ima na udeo pojedinih mineralnih materija. Povećan udeo azota u zemljištu može da poveća sadržaj ukupnih proteina u biljkama i ubrza sazrevanje trava, ali ima mali uticaj na svarljivost trava. Visok nivo đubrenja azotom može da dovede do povećanja udela nitrata u biljkama.

Mnoge bolesti biljaka, korovi i insekti mogu takođe da utiču na njihovu hranljivu vrednost.

Pšenica - kvalitet i naši standardi kvaliteta

Piše: Vladimir Rankov, dipl.ing., PSS Vrbas

Pšenica kao najvažniji poljoprivredni proizvod ima određenu upotrebnu vrednost kao tehnološka sirovina za proizvodnju brašna, hleba i peciva, testenina, keksa i drugih proizvoda. Da bi se mogla nalaziti u prometu, odnosno biti predmet trgovine, pšenica mora da ispunjava određene uslove kvaliteta i higijenske ispravnosti. Vrednost pšenice kao sirovine u tehnologiji hrane određuje se prema morfološkim, organoleptičkim i biohemijskim i tehnološkim osobinama, a vrednost pšenice kao robe u prometu određuje se raznim

elementima kvaliteta propisanim propisima o kvalitetu i zdravstvenoj ispravnosti.

Kontrolisanje kvaliteta pšenice na otkupnom mestu

Kontrola kvaliteta pšenice (*Triticum vulgare*) obavlja se na terenu, odnosno na otkupnim mestima za vreme žetve, prema standard SRPS E.B1.200 I njegovom dopunom SRPS E.B1.200/1, i obuhvata sledeće

- organoleptičkim svojstvima,

- sadržajem i vrstom primesa,
- sadržajem vode,
- hektolitarskom masom,
- kvalitetnom klasom, određenom na osnovu procenta sirovih proteina i sedimentacione vrednosti,
- prisustvom štetočina,
- prisustvom mikroorganizama i
- prisustvom ostataka sredstava za zaštitu bilja, uništenje korova i štetočina

Pšenica koja se stavlja u promet kao sirovina za mlinsku industriju mora biti zrela i zdrava, svojstvenog izgleda, mirisa i ukusa i ne sme imati strani miris i ukus sledećeg porekla:

- na skladišne štetočine,
- na plesni i sneti,
- na semenke žitnih korova, na pokvarenost usled lošeg skladištenja ili nepravilnog transporta,
- na strane materije (petrolej, sumpor i dr.),
- na sredstva za zaštitu bilja i uništenje skladišnih štetočina.

Primesama u pšenici podrazumevaju se svi sastojci koji ne predstavljaju pšenična zrna, kao i ona zrna pšenice koja se smatraju primesom. Primese se dele na:

1. organske bele primese (lomljena i štura zrna, druga žita, proključala zrna, nagrižena zrna), organske crne primese (seme korova, glavniča raži, zrna oštećena veštačkim sušenjem, pokvarena zrna, glavničava zrna, nematodna zrna, slama pleva, drvo i dr.),
2. neorganske primese (zemlja, pesak, kamen, prašina, staklo) i primese životinjskog porekla (delovi insekata i insekti)

Sve primese se saberu izmere sa tačnošću od 0,01 gr. Rezultat X se izračunava u procentima, a izraču-

Kontrola kvaliteta

navna se po formuli:

$$X = n/M_u \times 100 (\%) \text{ gde je}$$

n-masa ukupnih nečistoća u gramima
 M_u - masa uzorka za ispitivanje u gramima

Pod sadržajem vlage podrazumeva se gubitak mase koji pšenica pretrpi pod određenim uslovima utvrđen standardnom metodom.

Pod hektolitarskom masom podrazumeva se masa jednog hektolitara pšenice izražena u kg, utvrđena standardnom metodom preračunato na pšenicu sa 13% vlage

Na osnovu sadržaja sirovih proteina i sedimentacione vrednosti pšenice se razvrstava u I, II i III klasu (tabela).

Pšenica koja se stavlja u promet kao sirovina za mlinsku industriju

ne sme da sadrži žive štetočine u razvijenoj ili više razvojnoj stadijumu. Ostaci pesticida ne smeju preći količinu dozvoljenu posebnim propisima.

Pod standardnim kvalitetom pšenice koji se uzima kao osnova za obračun u procentima podrazumeva se pšenica sa 13% vlage, 76 kg hektolitarske mase i sa 2% primesa. Ako je sadržaj u zrnu ispod 15%, vrednost robe se povišava, odnosno snižava u odnosu 1:1. Kupac nije u obavezi da preuzme robu sa preko 15% vlage u zrnu.

MINIMALNI USLOVI KVALITETA po standardu za prijem pšenice kod otkupa je, najviše 15% vlage, hektolitarska masa najmanje 74 kg i količina ukupnih primesa najviše 8%.

Klasa	Sirovi proteini u %	Sedimentaciona vrednost
I	Najmanje 13,0	Najmanje 40
II	Najmanje 11,5	Najmanje 30
III	Najmanje 10,0	Najmanje 18

Pšenica mora da ispunjava određene uslove kvaliteta i higijenske ispravnosti

Letinu čuva 28 strelaca

Od 15 protivgradskih stanica na teritoriji grada Sremska Mitrovica aktivno je 14, a uskoro bi trebalo da u funkciji bide 15. stanica koja se nalazi u ataru Bešenova - Za sigurniju zaštitu letine od leda i nevremena dežura 28 protivgradskih strelaca – lokalna samouprava nabavila novu količinu raketa

Sezona rada protivgradne odbrane je u punom jeku, a strelci su do sada imali pune ruke posla pa su radi zaštite useva od leda na poljima mitrovačke opštine ispaljene gotovo sve raspoložive količine ovih raketa do sredine meseca. Ali, odmah je stiglo i "pojačanje" u vidu nabavke još 60 - tak komada protivgradnih raketa koje uz poštovanje smernica rada na terenu iz Radarskog centra "Fruška gora" odnosno Centra za vanredne situacije u gradu i budnost strelaca na terenu, daje mogućnost očuvanja letine od grada na sremskomitrovačkim poljima.

Nabavljene rakete su iz budžeta grada i pomoći će da se u nestabilnim vremenskim uslovima sačuvaju usevi i rod na njivama – ističe načelnik za poljoprivredu Vladimir Nastović.

Sistem protivgradne zaštite u atarima jedinog sremskog grada obuhvata 15 lansirnih stanica od kojih je 14 u funkciji, a poslednja 15. nije iz odredjenih tehničkih razloga. Istina, stanje će se promeniti jer će i ova u ataru Bešenova biti

aktivna do 20. jula, potvrđuju nam iz Radarskog centra "Fruška gora".

Od Mire Stepanović Nikolić šefa radarskog centra Fruška gora saznali smo da centar koordinisanim aktivnostima na zaštitu ove vrste pokriva 19 opština Srema, Bačke i deo Beograda.

Strelci na terenu po našim uputstvima i ispaljuju rakete kada pretili opasnost od grada, oni su angažovani u periodu od 15. aprila do 15. oktobra, a nedavno nabavljene rakete u Sremskoj Mitrovici su rasporedjene po protivgradnim stanicama i smatramo da će ta količina trenutno biti dovoljna za zaštitu – rekla je Mira Stepanović Nikolić.

Da se sada mirnije spava u ovim nestabilnim i često nepredvidivim vremenskim uslovima i da je nova količina dovoljna za rad na terenu ocenjuju i protivgradni strelci sa sremskomitrovačkog područja Jovan Savić iz Martinaca i Tomislav Ilić iz Jarka. Savićeva naglašava da su vremenske prilike u ovoj godini karakteristične po ekstremnim temperaturama i naglim padovima temperatura preduslov za elementarne nepogode. Pravovremenom inter-

prot ovom Martinčaninu Tomislav Ilić iz nadležan za protivgradnu stanicu Glac, imao je više puta posla i više dejstvovanja po ledonosnim oblacima.

Moj zadatak je da dejstvujem za potrebe područja u radijusu od devet kilometara a to obuhvata područje Sremske Mitrovice, Rume i dela Mačve. Ove godine imali smo najviše ispaljenih raketa od svih sezona tokom poslednjih osam godina mog angažovanja u ovoj značajnoj službi. Ispalili smo do sada 83 rakete iz svih mitrovačkih stanica, a samo u jednom danu 34 ali smo spasili useve tako da nije bilo velike štete na njivama. Nabavljene rakete će, u zavisnosti od vremenskih uslova, biti dovoljne za našu službu do kraja sezone – ocenjuje protivgradni strelac Tomislav Ilić.

Načelnik Gradske uprave za poljoprivredu i zaštitu životne sredine Vladimir Nastović objašnjava da su vremenske prilike u ovoj godini karakteristične po ekstremnim temperaturama i naglim padovima temperatura preduslov za elementarne nepogode. Pravovremenom inter-

Protivgradna stanica

vencijom protivgradnih strelaca kod nas te opasne situacije i njihove posledice su bile minimalne. Poslednja takva situacija je bila u Čalmi, ali su strelci bili na svojim mestima u pravo vreme pa su štete minimalne i sporadične.

Ali takav rad je doveo do trošenja sredstava zato je grad morao da nabavi nove rakete i najavio ih je 59. One su stigle prošle subote i podejljene su po protivgradnim stanicama – istakao je načelnik Nastović.

Od svih postojeći stanica dve – u Šišatovcu i Velikim Radincima, bile su problematičnog stanja zbog teškoća po pitanju elektro – napaj-

nja. Na molbu Hidrometeorološkog zavoda Srbije, jer je ovaj sistem u njihovoj nadležnosti, lokalna samouprava je pomogla u sredjivanju pomenutih, a uskoro će to biti i sa protivgradnom stanicom u Bešenovu, odnosno 15. stanicom u sistemu odbrane od grada. Veći broj stanica doneće i veći broj strelaca koji za svoj rad od države dobijaju 4.000 dinara mesečno, ali je grad Sremske Mitrovice odlučio da nastavi sufinansiranje te službe kao i ranije tako da protivgradni strelci dobijaju još 6.500 dinara mesečno.

S.D.

NAUKA U PRAKSI

Toplotni stres krava

Piše: Branislava Pantelić, dipl.ing., PSS Subotica

Temperatura iznad 25 stepeni počinje da izaziva poremećaje kod muzara

Globalno zagrevanje, odnosno promene dovode do sve većeg porasta temperatura leti, neravnomernog rasporeda padavina i veoma niskih temperatura zimi. Sve ovo ima negativan uticaj na proizvodnju mleka.

Ako je spoljna temperatura između 5 i 25 stepeni krave se osećaju dobro. Temperatura iznad 25 stepeni počinje da izaziva poremećaje kod muzara. Isto tako povećan nivo vlage u vazduhu ne odgovara ovim životinjama. Na temperaturama od oko 32 stepena može doći do smanjenja proizvodnje mleka i do 20%. Ako zbir temperature i vlažnosti vazduha prelazi 100 to su veoma nepovoljni uslovi za krave.

Simptomi toplotnog stresa su:

- Brzo i plitko disanje
- Isplažen jezik
- smanjena količina mleka
- pojačano slinjenje
- povišena telesna temperatura
- smanjena konzumacija hrane

- nizak sadržaj masti i proteina u mleku

Naravno da se ovo veoma brzo uočava pogotovu po pitanju dobiti. Procenat dobijanja teladi može po nekim naučnicima opasti i za 50%.

Šta se može učiniti da se spreči toplotni stres:

- Potrebno je uskladiti broj grla i veličinu objekta
- Pojačati ventilaciju
- Omogućiti ishranu noću
- Polivati i prati objekte više puta u toku dana
- Češće čistiti i iznositi hranu koju životinje nisu pojele
- Omogućiti im šetnju u ispustu
- Izbalansirati obrok
- U svakom momentu omogućiti da grla piju vodu po volji, voda ne sme biti hladnija od 15 - 16 stepeni. Ako bi bila hladnija krave bi trošile mnogo energije na zagrevanje vode i opet bi povećale temperaturu
- Ako je moguće ponekad istuširajte vaše životinje.

Uticaj velike vrućine na zdravlje svinja

Piše: Zvonko Džeba, PSS Sombor

Svinje oslobađaju suvišnu toplotu gotovo isključivo putem disanja; one nemaju znojne žlezde. Druge načine oslobađanja toplote otežava debelo masno tkivo.

Moramo obratiti pažnju na temperaturu, vlagu, strujanje vazduha, toplotna zračenja, svetlost (intenzitet, trajanje i ritam), elektricitet (grmljavina), sastav vazduha, buku i tzv. socijalne faktore.

U slučaju vrućine svinje će se hladiti na sledeće načine:

- potražiće hladnije mesto ili mesto sa jačim strujanjem vazduha

- pomeriće se od grupe
- rovariće do hladne zemlje
- valjaće se (u fecesu i urinu).

Termički stres deluje na ovulaciju, gestaciju ploda, sterilitet.

U slučaju hladnoće svinje će podvući noge pod telo ne bi li smanjile površinu tela kojom oslobađaju toplotu u okolinu. Međutim, niske temperature predstavljaju znatno manji problem od visokih.

Za hlađenje svinja na farmama se koriste bazeni i tuševi. U slučaju velikih vrućina, preporučljivo je dodati 3 grama vitamina C (askorbinske kiseline) u hranu.

Neophodnost hlađenja je očigledna: na 36°C, krmače prskane vodom imale su 2,35 prasadi više nego one koje nisu bile prskane.

- smanjuje se apetit
- javlja se letargija
- pobačaji su češći
- embrioni su nevitelni i manji
- povećana je embrionalna smrtnost.

Aklimatizacija traje 7-10 dana nakon izlaganja termičkom stresu. To je važno kod osemenjivanja. Temperatura u rektumu najveću vrednost dostiže 6 sati nakon stresa i pada kroz naredna 6 dana. Naravno, postoje individualne razlike među jedinkama i uslovima u kojima one žive.

Intenzitet, trajanje i način pojavljivanja stresogenog podražaja bitno utiču na učinak stresa. Spora pojava nadražaja ostavlja veću mogućnost prilagođavanja.

SREMSKE BOSTANDŽIJE SE ŽALE NA SLABU PRODAJU BOSTANA

Rod odličan, cena loša, potražnja nikakva

Žeteoci su završili posao. Žito je skinuto sa polja, oni kojima „prva para“ znači sve prodali su svoje hlebno zrno za „mizernih“ 15 ili 16 dinara po kilogramu, oni koji su do skoro bili strpljivi „uhvatili su“ obećanih i željenih 18 dinara, pa tako samo oni koji mogu još da čekaju imaju pravo da se nadaju iole boljem učinku kada je u pitanju trgovina.

Kombajnere su smenili lubeničari, pa kao i obično, u danima kada Šašinci spremaju još jednu „Bosatnijadu“, mitrovačka ravnicu miriše na lubenice i dinje. I ove godine, barem kada je reč o Mitrovici, najagilniji lubeničari, uz Šašincane zaražene karnevalskom groznicom su Jarčani. Njihovi šorovi zakrčeni su prikolicama i tezgama sa kojih se slivaju zelene, crne, šarene i žute lopte. Sa vremena na vreme, pojavi se i po koji grozd paradajza, dok je paprika, po kojoj je Jarak naročito poznat tek na početku.

Put koji od Šapca vodi za Rumu i dalje je kao običaju zagušen, ali, kaže nam **Ognjen Tešić**, retko ko i zastane da kupi više od po koje lubenice. Vreme je teško, pa tako oni koji žive od prodaje na veliko, dodaje ovaj mladić koga smo sreli naslonjenog na tezgu, nema mnogo čemu da se nada.

- Barem smo mi Jarčani u Sremu poznati kao dobri lubeničari. Imamo dosta roda, ali je kupaca sve manje. Nadali smo se i boljoj ceni, ali je sada pala ispod deset dinara na veliko i od toga nemamo ništa. Na kilo ide od 20 do 30 pa tu pokušavamo da izvučemo koliko se može. Sve kada se presaberemo, jedna dobra nula. Dobra je stvar što nađemo hladovinu i što nam lubenice nisu dosadile, pa lakše podnosimo ovo vrelo leto, priča nam Ognjen.

Da je prodaja prilično slaba i da se bostan prvoklasnog kvaliteta daje za budžašto, često samo da se sklone za tezgi, smatra i **Borka Brzak**. Ista

je situacija i sa paradajzom, ali, kako kaže, pošto seljak nikada nije imao mnogo izbora, i danas mu ostaje da se snalazi kako zna i ume.

Mnogo nade nema ni **Nada Gligorić** koja, kako istie, radi samo da se pokrije. Od zemlje odustati ne može, pa kada je tako onda joj, veli nam, ne ostaje mnogo prostora za kalkulisanje. Ulog se mora pokriti, a ako šta ostane – tim bolje.

- Mi smo uz Šašince najpoznatiji po lubenicama u Mitrovici. Međutim, cene su niske, ulog velik, rad i trud još veći, ali nema ko to da ceni. Sada polako kreće i paprika. Nešto smo počeli da beremo, to tek kreće pa ćemo videti. Imamo svog paradajza iz plastenika, mušterije pitaju, prolaze, neko nešto i kupi. Nije da se ništa ne proda, ali je to sve za ulog. Zarada ide nakupcima i uvoznicima, a seljak samo da preživi pa je dobro. Ako se ovako nastavi, čini se da ćemo davati i badava, a to je ono što bi nakupci najviše želeli i što strpljivo iščekuju.

Dragan Savić koji redovno stržari kraj svog roda, takođe spada u grupu onih koji malo očekuju od svojih „zarobljenika“. Kao i drugi i on ističe da je rod dobar, sladak, da se mušterije poštuju, ali da je prodaja sve slabija.

- Cena ista od godine do godine, niska, kupaca ima malo, lubenica je slatka, ali posao gorak. Mi smo lubenicama dali sve, više od toga ne umemo i ne možemo, a sve ostalo, čini mi se, zavisi od drugih. Od kupaca i od onih koji bi trebali da povedu računa o seljaku. Mi smo i paprikari, sada nam slede i paprikarski dani, pa eto prilike da malo poguraju da nam pomognu. Ako ostanemo sami

Ognjen Tešić

Niko neće seljačku lubenicu

Žarko Petković

da rešavamo probleme, nećemo se skoro spasiti, kaže Dragan.

Bolja situacija nije ni u Vognju. Bostandžija ima, rod je prvoklasan, ali je cena jednako slaba. Za razliku od prehodnih godina, žali nam se **Žarko Petković**.

Ova godina je znatno lošija. Malo ima za trgovinu ljudi, ponuda je nešto veća bila ovaj put i to je to. Mi dajemo po 20 dinara, na veliko pola cene, a umemo i da damo. Rod je fenomenalan, zalivamo sistemom kap po kap i kreću se od 15 do 17 kilograma. Ja sam već deceniju i po sa lubenicama i sve više čujem da ljudi pričaju da je došlo vreme da se rastajemo. U selu možda ima 15 jutara pod bostanom, nekada je to sve bilo znatno bolje, ali šta se može. Vremena su se promenila i mi pratimo kretanja na koja ne možemo da utičemo. Imao sam i nešto malo žita, znate i sami kako je prošlo, kukuruz i soja loše stoje... viđemo, ko zna šta će biti od nas,

priča Petković.

Sličnog je mišljenja i **Đorđe Bukarica** koji napominje da nisku prodajnu cenu robe prati porast drugih nameta koje seljaci sve teže mogu da podnesu.

- Lako je našem predsedniku da više kako raste dohodak kada on otme sve što mi zaradimo. Nama ne ostaje više ništa osim da se pokrijemo, da budemo na nuli. Pa ti onda radi... a sve što radiš udeliš tamo nekom koga ni ne znaš i ko pojma nema kako se ovi naši poslovi obavljaju. Trčim sa jednog posla na drugi, sa drugog na treći... Nikad dosta i nikad stati, samo da bi se nešto zaradilo. Onda neko pose kaže da je seljaku lako. Pa voleo bih da vidim i te šta bi rekli kada bi samo jednu nedelju proveli sa nama na ulici kraj bostana ili na njivama, kaže Bukarica.

S. Lapčević
M. Mileusnić

Đorđe Bukarica

„Bostanijada“ u Šašincima

Ove godine, Šašinci se spremaju za 28. po redu „Bostanijadu“ koja će se održati 22. jula. Kako ističe prvi čovek Mesne zajednice ovog sela nekada čuvenog po velikom broju bostandžija, **Nikola Milić**, program manifestacije biće uobičajen. Pucaće se bičem, kuvaće se sremačka jela, praviti sremački kolači, pevaće se, igrati, vozati fijakerom i naravno – ješće se lubenice, lagano, radi užitka, i brzo, radi nagrade.

- Šašinci su i danas poznati po bostanu. Nekada je bilo mnogo više bostandžija, ali je vreme

učinilo svoje. Danas ima svega desetak jutara bostana u selu, ali mi ne želimo da napustimo tradiciju. U centru sela imamo i spomenik bostandžiji, to je naš zaštitni znak, njime se ponosimo i u čast svima koji i danas drže do bostana organizujemo našu manifestaciju, kaže Milić i dodaje: - Smanjenje tržišta, poplava uvozne robe, opšti manjak para kod onih koji bi lubenicu trebali da kupe, najveći je razlog zbog kojeg su ljudi odustali. Nekada su radnici imali dobre plate, a oni su bili najveći kupci. Nekada

su Šašincani išli u Bosnu, tamo trgovali čitavo leto, dok traje sezona, a danas ničega više nema. Ima li tog ko ne voli da se na ovim temperaturama rashladi dobrom lubenicom? Ipak, sve to nije razlog da mi zaboravimo tradiciju. „Bosatnijada“ je tu i da ukaže na značaj koji lubenica imaju za naše selo, za Jarak, Voganj, Ašanju, Kraljevcu, Dobrinču... naša zemlja je bila i ostala najbolji resurs, lubenica najsladši proizvod, pa kada je tako, zašto ne učiniti malo da bi se pomerili na bolje!

Novе sorte i klonovi vinove loze pogodni za organsku proizvodnju

Ogledno dobro Poljoprivrednog fakulteta, Sremski Karlovcima

U Sremskim Karlovcima, vekovnoj metropoli vinove loze i vina, pre 70 godina, osnovan je Pokrajinski zavod za vinogradarstvo, vinarstvo i voćarstvo.

Od 1959. godine, Zavod prerasta u Institut za vinogradarstvo i voćarstvo, a 1972. godine Institut se integriše sa Poljoprivrednim fakultetom iz Novog Sada.

Danas je to deo Oglednog dobra Poljoprivrednog fakulteta.

Tokom 70 godina postojanja ustanove, timovi stručnjaka vinogradara i oplemenjivača su intenzivno radili na unapređenju tehnologije proizvodnje grožđa i vina, na kolekcionisanju, čuvanju i ispitivanju velikog broja autohtonih i introdukovanih sorti, ali i na stvaranju novih sorti vinove loze i klonoskoj selekciji gajenih sorti.

Stvorene su sorte boljih proizvodnih karakteristika od starih, u prošlosti gajenih sorti, zatim sorte otpornije na mraz, otpornije na gljivične bolesti i ostale faktore stresa.

Vina novih sorti i klonova su prepoznatljiva po svom kvalitetu, jedinstvena i već dobro poznata širokom krugu ljubitelja vina.

Preporučene vinske sorte za organsku proizvodnju, stvorene na Ogled-

nom dobru u Sremskim Karlovcima. Otpornost na: *P-Plasmopora viticola*; *O-Oidium tuckery*; *B-Botrytis cinerea*; *T-niske temperature*; + otporno

Petka je bela vinska sorta stvorena nastala iz ukrštanja Petra x Biana. Autori su: P. Cindrić, N. Korać, V. Kovač, M. Medić. Priznata je 2001. godine. Bujna je sorta velike rodnošći. Redovno nakuplja preko 20% šećera u širi uz umeren sadržaj kiselina. Daje harmonična, kvalitetna bela vina. Otporna je na sivu trulež grožđa, visoko tolerantna na plamenjaču i pepelnicu. Može se uspešno gajiti bez ikakve zaštite protiv gljivičnih bolesti ili uz redukovanu zaštitu u godinama povoljnijim za razvoj patogena.

Rubinka je nastala iz iste kombinacije ukrštanja kao i Petka. Autori su P. Cindrić, N. Korać i V. Kovač. Priznata je 2002. godine. Sorta je umerene bujnosti, srednje, ali redovne rodnošći. Formira redak, uredan špalir. Dobro nakuplja šećer i daje visokokvalitetna, harmonična vina. Grožđe sazreva nešto pre rizlinga italijanskog. Otpornija je na zimske mrazeve od rizlinga italijanskog. Odlikuje se otpornošću na sivu trulež grožđa i visokom tolerancijom na plamenjaču i pepelnicu, pa se

Eko vino

IME SORTE (roditelji)	PRIZNATA	AUTORI	NAMENA	OTPORNOST			
				P	O	B	T
PETKA (Petra X Bianca)	2001	P.Cindrić, Nada Korać V.Kovač, Mira Medić	belo vino	+	+	+	+
RUBINKA (Petra X Bianca)	2002	P.Cindrić, Nada Korać V.Kovač	belo vino	+	+	+	+
BAČKA (Petra X Bianca)	2002	P.Cindrić, Nada Korać V.Kovač	belo vino	+	+	+	+
PANONIA (Kunbarat X (TraminacXBianca)) X Riesling33920Gm))	2003	P.Cindrić, Nada Korać V.Kovač	belo vino	+	+	+	+
FRAJLA (Vertes csillaga X Petra)	2015	P.Cindrić, Nada Korać Dragoslav Ivanišević	belo vino	+	+	+	+
DIONIS (Cabernet francE11X Panonia)	2017	P.Cindrić, Nada Korać Dragoslav Ivanišević	crveno vino	+	+	+	+

Petka

može gajiti uz vrlo redukovanu zaštitu, a u nekim godinama i bez nje. Pogodna je za organsku proizvodnju vina.

Bačka je nastala iz iste kombinacije ukrštanja kao Rubinka i Petka. Priznata je 2002. godine. Bujna je sorta, velike i redovne rodnošći. Sazreva u drugoj epohi (druga polovina septembra). Nakuplja oko 20% šećera uz dovoljno kiselina za proizvodnju kvalitetnog vina, neutralnog mirisa i harmoničnog ukusa. Ispoljila je visoku otpornost prema niskim zimskim temperaturama i gljivičnim bolestima. Ova sorta se može gajiti po principima organskog vinogradarstva čak i u rejonima sa visokim rizikom od zimskih mrazeva.

Bačka

Panonia je rezultat ukrštanja rajnskog rizlinga i domaćeg genotipa visoke otpornosti na gljivične bolesti i niske temperature (autori su P. Cindrić, N. Korać i V. Kovač.). Priznata je 2003. godine. Sorta je umerene bujnosti sa uspravnim rastom lastara i malim brojem slabih zaperaka. Formira redak, uredan špalir, lak za održavanje. Grozd je rastresit, bobice okrugle, žutozeleno, sočne, prijatnog ukusa. Sazreva nekoliko dana pre rajnskog rizlinga. Dobre je rodnošći. Redovno nakuplja preko 20% šećera u širi uz visok sadržaj kiselina. Daje visokokvalitetna vina.

Panonia se odlikuje otpornošću na plamenjaču i pepelnicu i visokom tolerancijom prema botritisu. U većini godina se može uspešno gajiti bez primene pesticida. Vrlo je pogodna za organsku proizvodnju grožđa.

Frajla je stvorena iz ukrštanja sorti Vertes csillaga i Petra. Priznata je 2015. godine. Autori sorte su P.Cindrić, Nada Korać i D.Ivanišević.

Srednje je bujnosti. Formira gust špalir, slično kao Traminac.Grozd je srednje veličine, srednje zbijen ili rastresit. Bobice su male, zeleno-žute boje, sočne, vrlo slatke sa finim, specifičnim ukusom. Bobice u punoj zrelosti formiraju suvarak.Sorta je srednje, ali redovne rodnošći, ranog sazrevanja (I epoha).

Nakuplja velike količine šećera u širi (često i preko 25%) uz relativno veliki sadržaj kiselina (8-9g/l).U eksperimentalnim i proizvodnim zasadima sorta je do sada ispoljila visok stepen tolerancije prema gljivičnim bolestima i mrazovima.

Pored elegantnih suvih i poluslatkih vina, od ove sorte bi se uspešno mogla proizvoditi prirodna slatka vina. Takođe, Frajla može biti veoma korisna u kupazi sa sortama koje imaju problem sa nakupljanjem šećera. Frajla je pogodna za organsku proizvodnju vina.

Dionis, sorta koja je nastala iz ukrštanja (Cabernet franc E11 X Panonia).Priznata je 2017.godine.

Čokot je srednje bujnosti, formira redak, prozračan i uredan špalir.List je srednje veličine, izrazito petodelan. Grozd je rastresit, bobice male, tamno plave, sočne.

Srednje je rodnošći. Sazreva pozno(u isto vreme kad i Cabernet franc).

Sadržaj šećera u širi je preko 20 %. Otporna je na niske zimske temperature i gljivične bolesti.

Vino je visoko kvalitetno, harmonično, lepe rubin crvene boje, u tipu vina sorte Cabernet franc.

Tekst: **S. Klještanović**, PSS Ruma
Fotografije: **N. Korać**

Lucerka - spravljanje sena

Spravljanje sena je složen proces, koji traži dosta znanja, veštine i rada. Izbor momenta za košenje lucerke pri spravljanju sena, veoma je značajan činilac kvaliteta, ali je isto tako, značajan i postupak njegovog spremanja i čuvanja. Pri sušenju sena naročito treba obratiti pažnju i čuvati list biljaka koje se suše, mlade izdanke i vrhove stabala, jer ovi organi sadrže najviše hranljivih materija. Njihovim presušivanjem dolazi do krunjenja i opadanja, a to znači da su zauvek kao stočna hrana izgubljeni.

Lišće ima najveću hranljivu vrednost. U prvom porastu, učešće lista je 47% do 52%, a sadržaj sirovih proteina (SP) kreće se od 28 - 33%, odnosno u stabljici SP 11 - 15%. Kvalitetno spremljeno seno može uticati na smanjenje troškova u proizvodnji mleka za 20% po litri mleka, odnosno u proizvodnji mesa 25% po kg mesa.

Prva operacija spremanja sena lucerke je košenje, čemu treba posvetiti posebnu pažnju. Zbog toga su kosačice prve i osnovne mašine u liniji za spremanje stočne hrane. One su namenjene za odsecanje - košenje i ostavljanje zelene mase u otkosima pogodnim za sušenje.

Strani proizvođači kosačica sve veću pažnju poklanjaju kosačicama koje omogućavaju, ne samo dobro

Izbor momenta za košenje lucerke je značajan činilac kvaliteta

i kvalitetno košenje, već i uticaj na brže sušenje biomase u polju. Ovo je pogotovo važno za košenje lucerke. Zbog toga se dodaci kosačicama za kondicioniranje biomase iz vode u obliku lomilica ili gnječilica, ili kombinovano. Ovim dodacima se postiže cepanje kutikule i epidermisa stabljike, što je veoma značajno jer će se time pri sušenju lucerke na

zemlji ubrzati sušenje stabljike i povećati očuvanost lisne mase.

Visina kosidbe lucerišta treba da bude 5-6 cm. Nije dobro kositi niže, jer može doći do oštećenja krune.

Kosačice treba da su dobro podešene, a kose oštre, kako bi celokupna masa bila lepo pokošena. Ostavljanje nepokošene ili visoko pokošene mase na lucerištu predstavlja od-

lično stanište za štetočine i bolesti koje preživljavaju na tim delovima i sa regeneracijom lucerke šire se i oštećuju naredni otkos. Takođe, treba se truditi da se pokošena masa dobro pokupi, jer su ostaci pokošene lucerke dobra legla za glodare.

Skupljanje i baliranje sena se obavlja u ranim jutarnjim časovima, da bi se gubici lisne mase sveli na minimum. Za okretanje i rastresanje biomase tokom sušenja najviše su zastupljene zvezdaste bočne grablje. U odnosu na druge tipove grablji, ove nežnije zahvataju biomasu i dobro se prilagođavaju konfiguraciji terena i ostvaruju manje gubitke mase pri skupljanju. U zavisnosti od uslova rada, a zbog nežnijeg zahvatanja biomase sena, ove grablje mogu da se kreću većom radnom brzinom (10-12 km/h i više).

Baliranje je veoma pogodan način za skupljanje sena sušenog na pokošenoj parceli. Prese se mogu svrstati u dve grupe, i to: klasične prese i prese za formiranje bala velike mase. Seno dobrog kvaliteta može da se dobije pri vlažnosti krme od 24-27% i sabijenosti od najviše 140 kg/m³.

Spravljeno seno treba pažljivo skladištiti i očuvati od raznih nepovoljnih uticaja do momenta njegove upotrebe. Seno se najčešće čuva pod šupama i u kamarama, koje se

obavezno pokrivaju preko završnog dela plastičnim folijama. Za kamari-sanje sena treba odabrati pogodno mesto, blizu stočarskih objekata. Kamare u osnovi imaju pravougaoni oblik, dužine su obično 20-50 m, a širine 5-8 m i visine 6-8 m. Kamare treba postavljati tako da uža strana bude okrenuta prema najučestalijem vetru. Spoljašnje površine moraju biti ravne, ne sme biti depresija. Završavanje kamare treba da bude postupno kako bi atmosferska voda imala potpun sliv. Oko skladištenog sena treba obezbediti odliv vode kopanjem odvodnog kanala 10-15 cm dubine, udaljenog 30-50 cm od kamare.

Na veličinu gubitaka suve materije utiče i: vlage u skladištu, mesto skladištenja, provetranje, veličina i gustina bala, dužina skladištenja. Kod loše spremljenog i uskladištenog sena sa većim sadržajem vlage uz prisustvo kiseonika pospešuje se mikrobiološka aktivnost i hemijska oksidacija biljnog tkiva, pa može doći do samozapalivanja. Cilj sušenja zelene mase lucerke jeste da se spreči razgradnja hranljivih materija i time omogućiti skladištenje i čuvanje sena tokom godine. Razgradnja hranljivih materija prestaje kada se u zelenoj masi sadržaj vlage svede na 15%.

PSS Bačka Topola

Kosidba trava i leguminoza

Piše: Zoran Boca, PSS Sombor

Zbog najčešće povoljnih uslova koji vladaju u toku proleća od početka vegetacije, zbog pogodnih temperatura, rezervi zimske vlage, kao i padavina prvi otkos je najprinosniji, a po nutritivnom kvalitetu najbolji. Medjutim i drugi otkos je u velikoj meri nosilac prinosa i gotovo da je ravan prvom otkosu. U ovoj godini drugi otkos se skidao već od sredine juna.

Sledi pregled vremena kosidbe za neke trave i leguminoze.

Ježevica (*Dactylis glomerata*)

Energetska vrednost ježevice je veoma različita. U proleće stabljike brzo ogrube i o tome treba voditi računa. Kosidbu treba izvršiti u fazi dok je stabljika još sočna i zelena. Najbolja energetska vrednost ove krmne trave je do pojave cvasti. U ovom periodu treba biti obazriv jer je vreme povoljno za kosidbu

relativno kratko. Ako biljka pređe u generativnu fazu stablo će ogrubeti. Nakon prve kosidbe u novim ciklusima regeneracije nema novih reproduktivnih organa tako da kvalitet sena ostaje dobar.

Visoki vijuk (*Festuca arundinacea*)

Visoki vijuk je jedna od trava koja ima najpravnomerniji porast u toku sezone. Nakon zime vegetacija počinje veoma rano. Takođe i u toku leta pa i u jesen biljke visokog vijuka najduže vegetiraju. Takođe u odnosu na duge višegodišnje trave visoki vijuk ima i najveći proizvodni potencijal za prinos. Medjutim, visoki vijuk ima i nižu energetska vrednost u odnosu na duge trave. U proleće visoki vijuk je dugo u vegetativnoj fazi, te je momentat za početak kosidbe relativno lako odrediti.

Livadski vijuk (*Festuca pratensis*)

Sličan je visokom vijuku, ali ima nešto niže stablo. Kao i visoki vijuk odlično podnosi niske temperature i pa su biljke zelene i pod snežnim pokrivačem. U proleće kreće kasnije u odnosu na ostale trave, ali takođe ostvaruje visoke prinose.

Italijanski ljulj (*Lolium italicum*)

Italijanski ljulj ima niži sadržaj proteina, ali dosta visok sadržaj šećera i prostih ugljenih hidrata, posebno tetraploidne sorte. Generativni organi se javljaju krajem maja i početkom juna te se i kosidba tome treba prilagoditi, tj. kositi pred samu pojavu generativnih organa. Italijanski ljulj treba da se gaji u smešama sa leguminozama.

Engleski ljulj (*Lolium perenne*)

Vrlo sličan italijanskom ljulju. Ipak, nakon prvog otkosa tokom proleća, posle zakidanja biljaka regeneracija je usporena, ali je veoma mali procenat generativne faze te je kvalitet sena odličan. Kvalitet suve materije je nešto bolji od italijanskog ljulja. Engleski ljulj je odličan i za napasanje u proleće. Ranostasne sorte engleskog ljulja su slične i sa ježevicom, rano kreću i u ovom periodu daju odličan kvalitet sena.

Lucerka (*Medicago sativa*)

U godini setve (setva u proleće) moguće je ostvariti jedno do dva košenja. U drugoj i trećoj godini lucerke ostvaruju su najveći prinosi krme. Prvo košenje treba obaviti u fazi početka butonizacije. U našim uslovima to je kalendarski prva dekada maja. Tada se dobije i do 40% godišnjeg prinosa lucerke. Ukoliko se prvi otkos obavi na vreme, postižu se veće prinosi i sa ostalim otkosima. Takođe pravovremenom kosidbom se ostvaruje i najbolji kvalitet krme.

Vreme povoljno za kosidbu ježevice je relativno kratko

Crvena detelina (*Trifolium pratense*)

Ne koristi se kao sveža ispaša zbog pojave naduna. Najbolje je da se gaji u travnim smešama, npr. sa italijanskim ljuljem. Vreme pojave klasanja kod italijanskog ljulja se poklapa sa butonizacijom kod crvene deteline, kada se i dobija najkvalitetnija krma. Ukoliko se gaji sama, crvene detelina može da se gaji za spremanje sena ali i silaže. Kao i kod lucerke, kosidba treba da bude u fazi početka butonizacije.

Bela detelina (*Trifolium repens*)

Italijanski ljulj treba da se gaji u smešama sa leguminozama

Visoki vijuk ima najpravnomerniji porast u toku sezone

Tužna slika Srbije

Pozne godine za sklapanje braka jedan su od razloga što približno trećina brakova živi bez potomstva.

Piše: **Branislav Gulan**

Zahvaljujući čitavom nizu reformskih akata iz devedesetih godina prošlog veka, donetih u cilju poboljšanja ekonomske i socijalne kohezije, ruralna područja postaju sve više privlačna za različite vrste biznisa, naročito za one koji nisu konkurentni u prenaseljenim urbanim centrima. Otvaranje mogućnosti za nove poslove počelo je da privlači sve veći broj ljudi u nekada zapostavljena ruralna područja, na selo, kao područje života i rada i življenja, na koja se više ne gleda sa rezignacijom. Održivost ruralnog razvoja, po novom konceptu, ne ogleda se samo u očuvanju kvaliteta prirodnih resursa i biodiverziteta, već i u očuvanju socijalnog i kulturnog diverziteta, kao osnove opstanka na našoj ugroženoj planeti. Programi ruralnog razvoja koji se stvaraju u Srbiji usmereni su na obuku seljaka - farmera za korišćenje novih tehnologija u restrukturiranoj poljoprivrednoj proizvodnji, čime se doprinosi smanjenju izolacije najznačajnijih regiona. Za razliku od modela tradicionalne industrijalizacije, ovi modeli akcentiraju stavljaju na lokalne uslove i mogućnosti. Zahvaljujući takvim programima u okviru ruralne ekonomije žiteljima tih područja pruža se, dakle, šansa da se, pored poljoprivrede bave i drugim delatnostima, kao što su šumarstvo, zanatstvo, turizam i druge aktivnosti usmerene na održavanje ruralnog ambijenta. Na taj način sve manje ljudi radi u poljoprivredi mada najveći deo populacije živi u ruralnim područjima. Osnovu tog novog pristupa čini razvoj biznisa u i oko poljoprivrede. Međutim, ne sme se gubiti iz vida da nema ruralnog razvoja bez prisustva poljoprivrede u izvesnom stepenu na šta ukazuje i evropski Parlament, ali i da razvoj ruralnih zajednica ne može biti poveren samo poljoprivredi.

Regionalna politika je druga po važnosti u EU, odmah iza agrarne politike. Izdaci za agrarnu politiku angažovane 43 odsto budžeta EU do 2020. godine, dok se za regionalnu politiku troši poslednjih godina

oko 35 odsto budžeta. Na sve druge zajedničke politike i finansiranje administracije otpada preostalih 22 odsto sredstava. Inače, regionalna politika u EU rođena je sredinom sedamdesetih godina prošlog veka, ali je veći značaj dobila tek od sredine devedesetih godina. Osnovna svrha regionalne politike je višestruka: da obezbedi pomoć siromašnijim regionima; da koordinira već postojeće regionalne politike zemalja članica; da učini da se regionalni problemi uzimaju u obzir u okviru drugih politika EU. Od sredine devedesetih godina XX veka EU je ušla u snažniju ekspanziju regionalne politike u okviru sedam projekata od čega se dva odnose na poljoprivredu i selo. Gledajući sa regionalnog aspekta EU (15 članica je podeljena na ruralne regione gde preko 50 odsto ljudi živi u ruralnim područjima). Shodno ovakvoj ruralnoj stvarnosti, koja je nešto izmenjena ulaskom novih 13 članica, definisani su, kako integralni tako i diferencirani ciljevi ruralnog razvoja, ne samo na nivou država, nego i na nivou regiona.

Republika Srbija je izrazito ruralna zemlja. Veliki deo njene teritorije čine ruralna prostranstva, na kojima živi približno polovina stanovništva. Polazeći od te činjenice postoje potencijali za razvoj agrarnog preduzetništva u Srbiji. Ne postoji, međutim, ruralna politika u Srbiji (tek sad se kreće pionirskim koracima ka njenom stvaranju), kojom bi se po ugledu na EU, realizovala ova ideja. Ona do sada nije bila osmišljena, niti su sačinjeni konkretni programi u cilju njenog sprovođenja. Drugim rečima u Srbiji je bila prisutna dugoročna politika marginalizovanja ruralnih područja.

Postajemo zemlja samaca

Od ukupno 2,5 miliona domaćinstava u Srbiji, čak svako peto čini samo jedan član. Najbrojnija su domaćinstva sa centralnoj Srbiji, gde je prosečno 3,06 članova.

Od 2,5 miliona naseljenih do-

Jankov most

movu u Republici, po jedna osoba živi u njih čak 555.467, što je za gotovo 50.000 više nego prošle decenije. Istovremeno, broj petočlanih domaćinstava za poslednjih deset godina smanjen je čak za 8.500.

Slutnju da Srbija sve više postaje zemlja samaca potvrdili su i poslednji podaci o broju domaćinstava Republičkog zavoda za statistiku (RZS), prikupljeni na popisu stanovništva 2011. Oni su pokazali da prosečno domaćinstvo u Srbiji broji 2,88 članova. Najviše je dvočlanih domaćinstava, toliko osoba živi pod svakim četvrtim krovom. Najbrojnija su domaćinstva u regionu Šumadije i Zapadne Srbije, gde je prebrojano prosečno 3,06 članova, objašnjava Snežana Lakčević iz RZS. - Ove krajeve prate Južna i Istočna Srbija, gde je prosek 2,98. Beogradsko i vojvođansko domaćinstvo gotovo je identično i broji oko 2,7 člana.

Prosečna zajednica života u Srbiji na prethodnom popisu brojila je 2,2 duše, a veći je bio i broj domova sa tri, četiri i pet članova. U odnosu na vreme koje je za nama, nepromenjen je samo broj ognji-

šta na kome se greje šest i više osoba - nešto manje od sedam odsto.

Najviše domaćinstava zatečeno je u Vojvodini, gde ih je prebrojano 696.000, u centralnoj Srbiji živo je 663.000 ognjišta, dok ih je u Beogradu 606.000. Najmanje domaćinstava je na jugu i istoku republike, gde ih je svega 522.000. Na smanjenje broja članova domaćinstva utiče i sve kasnije stupanje u brak i sve poznije materinstvo. Prosečan muškarac u Srbiji otac postaje u 33. godini, dok žene rađaju sa 27 i po godina. Pozne godine za sklapanje braka jedan su od razloga što približno trećina brakova živi bez potomstva. Majke poslednje dete rode, u proseku, kada imaju nešto više od 28 godina. Ovo potvrđuju i rezultati popisa stanovništva, koji su pokazali da porodica u republici, za razliku od prošle decenije kada je bila četvoročlana, danas - broji samo tri osobe.

Negativan prirodni priraštaj

Ovoliko domaćinstava i broj ukućana, u krugovima sociologa i stručnjaka za stanovništvo tumači se kao očekivan. Negativan prirodni priraštaj, visoka stopa migracija i visoka prosečna starost najviše su uticali i na broj domaćinstava. Pad ukupnog broja domaćinstava i smanjenje broja članova ne čudi usled upozorenja demografa da nam preta nestajanje, kaže sociolog porodice Dejan Petkovski. Pored demografskih faktora, na konačnu sliku uticale su i promene kroz koje je poslednjih decenija prošlo naše društvo. Višečlane porodične zadruga, koje su do Drugog svetskog rata bile stub srpskog sela, danas su izuzetno retke. Sa druge strane, naročito u gradovima, imamo emancipaciju čije je posledica veliki broj ljudi koji žive sami.

Najveći broj samaca je u Beogradu, gde je svako četvrto domaćinstvo samačko. Najmanje ukućana u proseku zabeleženo je u Crnoj Travi, Gadžinom Hanu, i beogradskim opštinama Vračar, Savski venac i Stari grad, gde je prebrojano tek nešto više od dva člana u proseku. Jedno ognjište i novčanik, sa druge strane, deli najviše ljudi u Raškoj oblasti - Tutinu, Novom Pazaru i Sjenici, gde je prosek veći od četiri člana.

Nekadašnja Jugoslavija je ima-

Kuće od 1.600 do 5.000 evra

Pusta vojvođanska sela čekaju nove domaćine. Uz kuću i velike okućnice, bašte, voćnjaci... I skoro nigde nikog na putu kroz banatska sela. Preselile se ptice, kao one rode iz Barande, a i ljudi, ako je suditi po spuštenim roletnama na kućama pored druma iz čijih se odzaka ne vije dim. Neke naherene od starosti, druge zakorovljene i oronule - ne pamte od kada su napuštene. Čekaju nove vlasnike. A, nude se, bagatelno, mereno čak i dubinom prosečnog srpskog džepa - za nekoliko hiljada evra.

Poluprazni su mnogi šorovi u banatskim selima oko Zrenjanina: Elemiru, Torošu, Tomaševcu, Topolovcu, Međi, Žitištu, Jankovom mostu... Cene pojedinih kuća zvuče neverovatno, poražavajuće - ili ohrabrujuće, zavisi iz kog ugla gledate - 1.600 do 5.000 evra. Uz kuću najčešće ide okućnica - veliko dvorište, voćnjak ili bašta. Mnoge su građene "po starinski", takozvanim nabojem - zemljom i slamom, a koliko god izgledale stameno, zrele su za renoviranje. Neke su useljive odmah, uz krečenje i malo domaćinske ruke.

la najbržu deagrarizaciju na svetu. Za poslednjih 50 godina XX veka iz sela u grad na prostorima nekadašnje SFRJ se preselilo oko osam miliona ljudi. Takav proces u svetu je trajao oko 150 godina. Seobe su nastavljene i prisilno u poslednjoj deceniji XX veka kada je ratni vihor u Srbiju iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Kosova i Metohije „doneo“ još blizu 400.000 novih žitelja. U periodu posle Drugog svetskog rata u srpskom selu su se odigrale krupne, ali po svom sadržaju i posledicama protivurečne promene. Te promene su deo univerzalnog, svetskog procesa modernizacije savremenog društva, njegove industrijalizacije i urbanizacije. One su isto tako nosile snažan pečat vladajuće ideološke paradigme, odnosno društvenog sistema koji je kod nas izgrađivan na toj paradigmi.

(Nastaviće se)

Iseljavanje

Prema nezvaničnim statističkim podacima, iz Vojvodine se godišnje iseli oko 15.000 ljudi, mahom seoskog stanovništva, a prazni šorovi

i sokaci dovoljno o tome svedoče. Po popisu stanovništva od 2002. do 2011. godine broj žitelja ove pokrajine smanjen je za više od 100.000,

a taj trend iz godine u godinu ne njenjava, pa bi na sledećem popisu Vojvodina mogla imati četvrt miliona stanovnika manje.

Iz Vojvodine se godišnje iseli 15.000 ljudi

Stanje ratarskih, povrtarskih i voćarskih kultura

Prvi tretmani u zaštiti šećerne repe od prouzrokovaca pegavosti lista (*Cercospora beticola*) sprovedeni su u poslednjoj dekadi juna na parcelama sa osetljivim sortimentom i sa učestalim gajenjem šećerne repe. Do prve nedelje jula, ispunjeni su epidemijski pragovi na većini proizvodnih parcela do kada su i sprovedene mere zaštite.

Uslovi tokom prošle nedelje omogućili su nove infekcije i širenje patogena prouzrokovaca lisne pegavosti šećerne repe. Do kraja ove nedelje doći će do značajnog povećanja broja pega na listovima repe. Obavezno pregledati useve i ukoliko se registruje širenje pega do nivoa drugog epidemijskog praga (25% listova sa pegama) sprovedi mere zaštite primenom fungicida protektivnog i sistemičnog delovanja:

Bravo 720 SC, Dakoflo 720 SC 1,5 l/ha ili Odeon (hlorotalonil) 1,3 kg/ha + Duett ultra, Excorta plus (tiofanat-metil + epoksikonazol) 0,6 l/ha

Krompir - od kraja cvetanja do razvoja plodova

Prvi simptomi plamenjače (*Phytophthora infestans*) u usevima krompira registrovani su početkom juna meseca i oni su posledica primarnih infekcija koje su se ostvarile u periodu 23-24. maja. Najveći intenzitet zaraze zabeležen je u regionima gde se ova kultura intenzivno gaji (na velikom broju parcela u monokulturi već duži niz godina) i gde nisu sprovedene adekvatne mere zaštite.

U proizvodnji krompira, od početka juna, zabeleženo je nekoliko povoljnih perioda za ostvarenje infekcije, a poslednji uslovi stekli su se sa padavinama od 25 i 26. juna. Pored ovih povoljnih uslova, usevi krompira su u kontinuiranom navodnjavanju što takođe doprinosi razvoju i širenju plamenjače. Zbog svega navedenog, neophodno je nastaviti sa hemijskim merama zaštite krompira od ovog patogena.

Prvi simptomi plamenjače na krompiru

Metcalfa pruinosa

Proizvođačima krompira se preporučuje da izvrše zaštitu useva fungicidima koji u sebi imaju kontaktnu i sistemičnu komponentu kao što su:

Kardinal plus (propamokarb-hidrohlorid+fluazinam) 2 l/ha ili Acrobat MZ-WG ili Sphinx-MZ (mankozeb+dimetomorf) 2-2,5 kg/ha

Prva jajna legla druge generacije kukuruznog plamenca

Vizuelnim pregledom useva kukuruza šećerca na lokalitetu Petka, hibrid sweetnugeet, fenofaza BBCH 71 (početak razvoja semena na

Jajna legla kukuruznog plamenca

plodu), registrovana su sveže položena jajna legla druge generacije kukuruznog plamenca (*Ostrinia nubilalis*) na 2% pregledanih biljaka. U narednom periodu očekuje se intenzivnije polaganje jajnih legala.

Hemijske mere zaštite se još uvek ne preporučuju, jer se nalazimo na samom početku polaganja jajnih legala.

RC Požarevac nastavlja sa vizuelnim pregledima useva kukuruza na prisustvo jajnih legala kukuruznog plamenca.

Metcalfa pruinosa

Na više lokaliteta RC Smederevo na voćnim vrstama, ukrasnom žbunju i cveću uočeno je prisustvo cikada Metcalfa pruinosa (bela ili medena cikada). Ova štetočina je izraziti polifag, napada grane, grančice, lišće-hrani se sisanjem soka. Prekrivena je belom voštanom prevlakom i luči mednu rosu koju naseljava gljiva čađavica.

U zasadima gde se uoči prisustvo ove cikade preporučuje se mehaničko uklanjanje i uništavanje napadnutih delova biljaka

Pamukova soвица

Na lokalitetu Lukino Selo, paprika iz rasada (sorta Crveno zlato; datum rasađivanja 03.05.), nalazi se u fazi po BBCH skali 71/73 (prvi do treći plod dostigao konačnu veličinu).

Vizuelnim pregledom biljaka paprike, registrovano je prisustvo jaja pamukove sovice (*Helicoverpa armigera*) na 2% biljaka. Sveže položena jaja se nalaze na listovima.

Proizvođačima paprike preporučuje se pregled useva. U narednom periodu prognozira se intenzivnije polaganje jaja kao i piljenje larvi, te se za sada ne preporučuje insekticidni tretman. RC Zrenjanin će nastaviti sa monitoringom ove štetočine u usevima paprike.

Zaštitu paprike od bakteriozne pegavosti lista (*Xanthomonas axonopodis* pv. *vesicatoria*) treba nastaviti primenom preparata na bazi bakar hidroksida. Tretman izvršiti pred navodnjavanje i u večernjim časovima na temperaturama ispod 25°C.

Prouzrokovaci pegavosti lista šećerne repe

BILJEM PROTIV KARCINOMA

Lečenje od raka pluća

Za utvrđivanje postojanja udaljenih metastaza u trbuhu, mozgu ili kostima postoji nekoliko metoda, kao što su ultrazvuk, kompjuterizovana tomografija ili scintigrafija (korišćenje radioaktivnih materija koja se nakupljaju u tumoru). Za procenu operabilnosti tumora potrebno je uraditi i funkcionalno ispitivanje pluća, to jest ispitati kapacitet pluća i gasne analize krvi.

Kad se postavi dijagnoza raka pluća, utvrdi histološki tip, prisustvo ili odsustvo metastaza, pristupa se lečenju. Lečenje zavisi od nekoliko činjenica, prvenstveno od vrste raka, zatim, od mesta na kome se nalazi, od zahvaćenosti limfnih žlezda ili udaljenih organa, od očuvanosti kapaciteta pluća, od toga da li postoji oboljenje srca, jetre ili bubrega i naravno, od opšteg zdravlja bolesnika. Sitnoćelijski rak pluća se, u principu, ne operiše, zato što se smatra da je bolest, već u momentu otkrivanja, to jest metastaze postoje, iako se možda ne mogu dokazati postojećim metodama. Srećom, ova vrsta tumora je jako osetljiva na dejstvo citostatika, lekova koji uništavaju sve ćelije, koje se brzo razmnožavaju, kao što su ćelije raka. Danas se najčešće koristi kombinacija tri citostatika, koji se daju periodično na mesec dana.

Priprema leka i primena

U jedan litar ribljeg ulja staviti 10 kašika isitnjene biljke borač (*Borago officinalis*), ostaviti da odstoji dve nedelje dana uz svakodnevno mućkanje.

Piti po jednu jelovnu kašiku tri puta dnevno pre jela.

Biljka borač sadrži supstance pod nazivom gamalinolenska kiseli-

Borač

na (GLA) koja uništava ćelije raka i zaustavlja širenje malignih tumora.

U jedan litar vrućeg maslinovog ulja staviti dve jelovne kašike iscedenog soka iz sveže biljke jagorčevine (*Primula veris*), tri kašike isitnjene belog luka (*Allium sativum*) i tri kašike isitnjene biljke ruzmarin (*Rosmarinus officinalis*). Ostaviti da odstoji nedelju dana i koristiti, svakodnevno tri puta pre jela po mala kašikica leka.

Kameno ulje protiv raka: U 1/2 litre apotekarskog petroleja stavite tri jelovne kašike isitnjene biljke aloje (*Aloe vulgaris*), tri kašike isitnjene belog luka i tri kašike isitnjene biljke kantationa (*Hypericum perforatum*). Ostaviti da odstoji nedelju dana uz svakodnevno mućkanje i koristiti tri puta dnevno pre jela po malu kašikicu. Prvih sedam dana uzima se 15-30 kapi na koc-

ki šećera. Posle uzimanja leka treba uzeti mešavinu meda sa mlečom.

Dojka

Dojka je modifikovana znojna žlezda čiji se zčeci javljaju u šestoj nedelji fetalnog razvoja. Posle rođenja, u muškarca ostaje rudimen-

tirani organ (u začetku), a u žena u pubertetu se progresivno razvija, da bi u trudnoći dostigla svoju punu morfološku zrelost i funkcionalnu aktivnost.

U menopazi dolazi do njene involucije i uvenuća.

Anatomski, dojka se sastoji od strome i žlezdanog tkiva. Stromu (potku) čini masno tkivo koje obavlja mlečnu žlezdu i vezivno tkivo. Površna (potkožna) opna dojke kao i duboka koja pokriva veliki grudni mišić, obavijaju tkivo dojke i povezane su fibrozim trakama (Kuprovim ligamentima) čije zatezanje objašnjava uvlačenje kože prilikom zloćudnog tumora u dojci.

Žlezdanih režnjeva dojka ima 15-20. i svaki sadrži većih broj režnjića koji predstavljaju osnovnu strukturu jedinice mlečne žlezde.

Svaki režnjić sadrži veći broj meškova koji se prazne u sabirne kanaliće tj. mlekovode.

Fiziološki, osnovnu funkciju dojke jeste produkcija hrane za novorođenče, što obezbeđuje produžetak vrste.

Žlezdano tkivo dojke predstavlja takozvano „target“ ili ciljno tkivo i unjemu se počev od puberteta pa sve do menopauze ciklično odigravaju histološke promene pod dej-

stvom hormona jajnika, estrogena i progesterona.

Naime, u prvoj polovini menstrualnog ciklusa, pod uticajem estrogena, umnožavaju se pokrovne ćelije kanalića i povećava stepen osetljivosti pokrovnih ćelija meškova na prestojeće dejstvo progesterona. Pod uticajem ovog hormona u drugoj polovini ciklusa prethodno-nestrogenom senzibilisane pokrovne ćelije meškova reagovala uvećanjem i umnožavanjem.

Rezultat ovih fizioloških promena jeste uvećanje i nabreklost dojki različitog inteziteta uz subjektivan osećaj punoće i pritiska što kulminira nekoliko dana pre menstrualnog krvavljenja.

Pojavom menstruacije, napetost i uvećanje dojki popušta i u daljem toku promene u dojci se ciklično ponavljaju i rezutiraju formiranjem laktacionih pupoljaka fokalno, odnosno žarišno, na različitim mestima u mlečnoj žlezdi. Ukoliko ne dođe do začeca ove tvorevine bivaju razgrađene i nestaju.

(Nastaviće se)

(Izvodi iz knjige "Lekovitim biljem protiv karcinoma", autor Momčilo Moci Srećković, Slobomir, 2015.)

Stari recepti Kolač sa voćem

Potrebno je - manja mera, za prečnik 20 cm: 2 jaja, 2 kašike šećera, 2 kašike brašna, 1/2 praška za pecivo (5 gr)

Za krem crveni: 150 gr voća, svezeg ili zamrznutog, 350 ml vode, 3 kašike šećera, 1 puding od jagode ako je crveno voće ili vanile ako je druge boje, npr breskva

Za drugi krem: 500 ml mleka, 70 gr gustina, 2 kašike šećera, 65 gr (1/4) margarina, 50 gr šećera u prahu

Priprema: Uključiti rernu na 200 stepeni. Ulupati belanca sa šećerom. Dodati žumanca i umutiti opet. Zatim dodati brašno i prašak za pecivo i sjediniti sve sa lopaticom ili varjačom. Istresti smesu u obložen pleh i staviti da se peče. Kada stavite da se peče smanjiti na

180 stepeni. Gotova je kad porumeni i odvajaju se od zidova posude u kojoj pečete. Ohladiti biskvit.

Kuvati zatim krem II da se hladi dok pravite krem I. Razmutiti šećer i gustin sa malo hladnog mleka a ostatak staviti da provri. Zakuhati zatim i mešati dok se ne zgusne. Skloniti sa vatre i ostaviti da se hladi. Zatim praviti krem I. Razmutiti puding i 50 ml vode, 300 ml vode i izgnječeno voće sa šećerom staviti da provri. Kad provri zakuhati puding i mešati. Biće malo redje, tako treba. U pleh u kojem ste pekli staviti kesu ili foliju, pa koru. Prohladiti krem I, od voća, da krene da se steže pa ga preliti preko kore. Tu će ivice pleha držati krem da ne curi i zadrži se na kori dok se ne ohladi

potpuno. Tada će se stvrdnuti i lepo stajati.

Kada prelijete koru stavite u frižider pleh. Ulupati margarin sa šećerom u prahu i dodavati mu ohladjen beli krem. Ne mutiti previše jer onda krem hoće da popusti i bude redji. Taman toliko da se sjedini sa margarinom. Izvaditi pleh sa stegnutim kremom od voća i premazati ceo beli krem. Odgore staviti šlag i vratiti opet u frižider da se dodatno stegne.

VREMENSKA PROGNOZA ZA AVGUST

Nastavak leta

Toplotni talasi. Topliji i malo suvlji avgust. Ipak, avgustovska količina padavina u granicama višegodišnjeg proseka

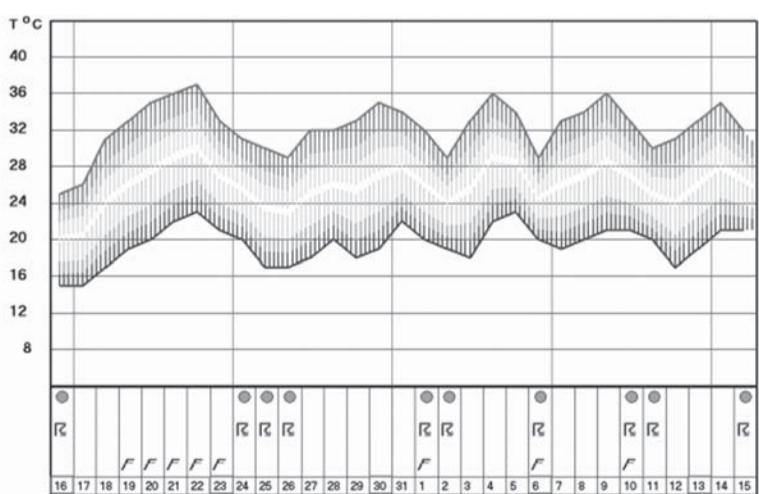
Prema prognozi RHMZ, Srednja minimalna temperatura vazduha u avgustu imaće vrednosti malo iznad višegodišnjeg proseka, pri čemu će njena vrednost u proseku biti viša za oko 0.5°S u odnosu na višegodišnji prosek.

U Beogradu i široj okolini predviđa se vrednost avgustovske srednje minimalne temperature vazduha od 18.2°S. Srednja maksimalna temperatura vazduha u avgustu biće iznad višegodišnjeg proseka, sa

vrednostima u proseku višim za oko 1.4°S u odnosu na višegodišnji prosek.

U Beogradu i široj okolini srednja maksimalna temperatura vazduha tokom avgusta biće oko 30.2°S. Meserna suma padavina tokom avgusta biće u granicama višegodišnjeg proseka sa vrednostima u proseku nižim za oko 5 mm u odnosu na višegodišnji prosek. U Beogradu i široj okolini avgustovska suma padavina iznosiće oko 44 mm.

Prognoza vremena do 15. avgusta

☁ ГРМЉАВИНА ☀ КИША ☁ МАГЛА ❄ СНЕГ 🌪 ВЕТАР — МАКСИМАЛНА ТЕМП. — МИНИМАЛНА ТЕМП.

Promet roba na Produktnoj berzi

od 10.7. do 14.7.2017.

Najvažnije iz protekle nedelje:

- Rast cena
- Dešavanja na svetskim berzama

Tokom protekle nedelje najizraženiji cenovni rast je zabeležilo zrno soje i nalazi se na najvišem cenovnom nivou u poslednja 34 meseca. Ukupno je preko berze prometovano 770 tona robe, što je za 61,73 % pad u odnosu na prethodnu nedelju. Finansijska vrednost prometa iznosi 24.728.260,00 miliona dinara što je pad za 34,10 %.

Od početka nedelje soja je imala pozitivan cenovni trend. Cena se kretala u rasponu od 53,50 do 54,00 dinara bez PDV-a, a nedeljni ponder iznosi 53,83 din (59,22 din/kg sa PDV-om). U odnosu na prethodnu nedelju rast iznosi 14,14%. Gore pomenuta cena od 54,00 dinara predstavlja ovosezonski maksimum, a ujedno je i najviša cena od septembra 2014. godine.

Pšenica takođe beleži pozitivan trend. Cena hlebnog zrna je iznosi-

la 17,50 din (19,25 din/kg sa PDV-om), što je za 3,70% rast na nedeljnom nivou. Manje zasejane površine i nepovoljni vremenski uslovi su za posledicu imali pad novog roda, što je već u toku žetve dovelo do rasta cene pšenice, a taj rast je nastavljen i ove nedelje.

Svoj ovosezonski pik je zabeležio i stočni ječam. Sa početne cene od 13,50 dinara bez PDV-a, koliko je vredeo na samom početku žetve, ječam je u berzanskom trgovanju stigao do cene od 16,30 dinara, što je rast od 20,74% u periodu od mesec dana. Ovonedeljni ponder iznosi 16,12 din (17,73 din sa PDV-om), a to je nedeljni rast od 7,47%.

Merkantilna raž rod 2017. je prometovana po ceni od 17,00 din (18,70 din/kg sa PDV-om).

direktor
Miloš Janjić

Pregled zaključenih i ponuđenih količina, kao i dijapazon zaključenih i ponuđenih cena poljoprivrednih proizvoda tokom protekle nedelje, dati su u sledećoj tabeli:

ROBA	PONUĐENA KOLIČINA (t)	CENA PONUDE DIN/KG SA PDV-OM	ZAKLJUČENA KOLIČINA (t)	ZAKLJUČENA CENA DIN/KG SA PDV-OM	PROMENA U ODNOSU NA PRETHODNU NEDELJU
Kukuruz veštački sušen, rod 2016.	200	19,58	-	-	-
Kukuruz veštački sušen, rod 2016. gratis lager do 31.7.	200	19,58	-	-	-
Pšenica, rod 2017.	200	19,25	200	19,25	+3,70%
Soja, rod 2016.	175	58,85-59,40	150	58,85-59,40	+14,14%
Soja, rod 2016. fco-kupac	100	59,84	100	59,84	-
Stočni ječam, rod 2017.	275	17,05-18,15	250	17,05-17,93	+7,47%
Pivski ječam sposoban za stočnu hranu	200	18,70	-	-	-
Raž, rod 2017.	136	18,70-19,80	50	18,70	-
Stočni grašak, rod 2017.	230	31,35	-	-	-

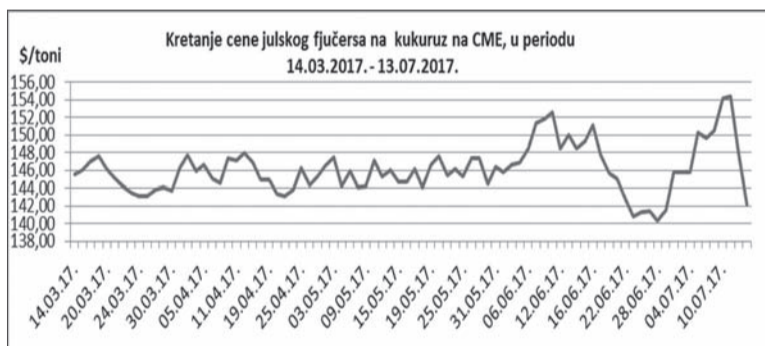
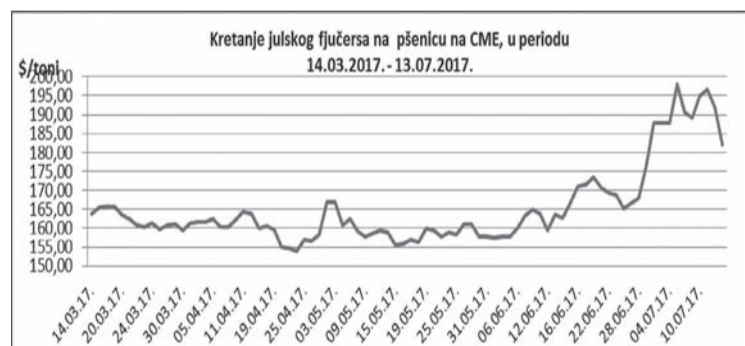
PRODEX

Rast berzanskih roba je uticao na rast berzanskog indeksa PRODEX, čija je vrednost na dan 13.07.2017. iznosila 210,18 poena, što je za 2,26 indeksnih poena više u odnosu na prethodnu nedelju.

Cene poljoprivrednih proizvoda u protekloj nedelji na vodećim robnim berzama su bile sledeće:

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP, JULSKI FJUČERS 2017.					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Pšenica	189,31 \$/t	194,89 \$/t	196,73 \$/t	191,95 \$/t	182,03 \$/t
Kukuruz	150,47 \$/t	154,17 \$/t	154,40 \$/t	148,10 \$/t	142,12 \$/t

BUDIMPEŠTA	
PŠENICA	KUKURUZ
-	145,03 €t (fjučers sep 17)

EURONEXT PARIZ	
PŠENICA	KUKURUZ
175,25 €t (fjučers sep 17)	169,75 €t (fjučers avg 17)

U Budimpešti u odnosu na prethodnu nedelju kukuruz je poskupeo 0,51%. U Parizu u odnosu na prethodnu nedelju, pšenica je pojeftinila 1,41%, a kukuruz je pojeftinio 1,31%.

U Čikagu u odnosu na prethodnu nedelju, pšenica je pojeftinila 4,55%, a kukuruz je pojeftinio 5,05%. Ministarstvo poljoprivrede SAD je u svom mesečnom izveštaju optimistično ocenilo stanje useva u SAD što je uticalo na cene.

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Soja, zrno, jul 17	365,97 \$/t	374,87 \$/t	376,70 \$/t	373,54 \$/t	357,30 \$/t
Sojina sačma, jul 17	328,50 \$/t	336,40 \$/t	336,80 \$/t	334,40 \$/t	316,80 \$/t

U Čikagu u odnosu na prethodnu nedelju, soja je pojeftinila 0,84%, a sojina sačma je pojeftinila 1,00%.

E-mail: nsberza@eunet.rs,
internet sajt: www.proberza.co.rs
INFO SLUŽBA
021/443-413 od 7³⁰ do 14³⁰

SPONZOR
Francuski hibridi kukuruza i suncokreta
Limagrain d.o.o.
21000 Novi Sad, Radnička 30a
Tel: 021/4750-788; Fax: 021/4750-789
miroslav.sidor@limagrain.com
branimir.alivovodic@limagrain.com
www.limagrain.rs

*Objavljeni nedeljni ponderi cena nisu zvaničan podatak, usled činjenice da su obuhvaćeni podaci o trgovanju do trenutka štampanja informatora.

VOĆE 10.7.2017. - 17.7.2017.

Mesto prikupljanja cena: Beograd - kvantaška pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Ananas (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	120.00	120.00	120.00	bez promene	vrlo slaba
2	Banana (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	110.00	115.00	115.00	bez promene	dobra
3	Breskva (sve sorte)	Domaće	kg	35.00	65.00	45.00	rast	dobra
4	Grejpfrut (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	200.00	220.00	200.00	bez promene	slaba
5	Grožđe (belo ostale)	Uvoz(uvoz)	kg	250.00	250.00	250.00	-	vrlo slaba
6	Jabuka (Delišes ruž.)	Uvoz(uvoz)	kg	90.00	95.00	90.00	-	vrlo slaba
7	Jabuka (Delišes zlatni)	Uvoz(uvoz)	kg	90.00	95.00	90.00	pad	vrlo slaba
8	Jabuka (Greni Smit)	Uvoz(uvoz)	kg	100.00	110.00	110.00	bez promene	vrlo slaba
9	Jabuka (ostale)	Uvoz(uvoz)	kg	95.00	95.00	95.00	rast	vrlo slaba
10	Kajsija (sve sorte)	Domaće	kg	40.00	50.00	50.00	pad	dobra
11	Kajsija (sve sorte)	Domaće	kg	70.00	80.00	80.00	rast	dobra
12	Kruška (ostale)	Domaće	kg	70.00	80.00	70.00	bez promene	vrlo slaba
13	Kruška (ostale)	Domaće	kg	120.00	130.00	120.00	rast	vrlo slaba
14	Kupina (sve sorte)	Domaće	kg	150.00	170.00	150.00	pad	slaba
15	Lešnik (očišćen)	Uvoz(uvoz)	kg	900.00	1000.00	950.00	bez promene	slaba
16	Limun (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	150.00	155.00	155.00	pad	dobra
17	Limun (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	180.00	190.00	190.00	pad	prosečna
18	Malina (sve sorte)	Domaće	kg	240.00	250.00	250.00	rast	prosečna
19	Nektarina (sve sorte)	Domaće	kg	35.00	50.00	45.00	bez promene	dobra
20	Nektarina (sve sorte)	Domaće	kg	55.00	65.00	60.00	rast	dobra
21	Orah (očišćen)	Domaće	kg	1100.00	1200.00	1200.00	bez promene	slaba
22	Pomorandža (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	120.00	125.00	120.00	pad	prosečna
23	Pomorandža (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	135.00	140.00	140.00	rast	prosečn

POVRĆE 10.7.2017. - 17.7.2017.

Mesto prikupljanja cena: Beograd - kvantaška pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Blitva (sve sorte)	Domaće	veza	10.00	10.00	10.00	bez promene	prosečna
2	Boranija (olovka)	Domaće	kg	80.00	80.00	80.00	-	vrlo slaba
3	Boranija (šarena)	Domaće	kg	90.00	100.00	100.00	rast	slaba
4	Boranija (žuta)	Domaće	kg	100.00	120.00	100.00	rast	slaba
5	Brokola (sve sorte)	Domaće	kg	120.00	130.00	120.00	rast	vrlo slaba
6	Celer (sve sorte)	Domaće	kg	90.00	110.00	110.00	rast	slaba
7	Cvekla (sve sorte)	Domaće	kg	30.00	45.00	35.00	pad	prosečna
8	Dinja (sve sorte)	Domaće	kg	20.00	25.00	20.00	pad	dobra
9	Karfiol (sve sorte)	Domaće	kg	80.00	100.00	80.00	pad	vrlo slaba
10	Kelj (sve sorte)	Domaće	kg	40.00	50.00	50.00	bez promene	vrlo slaba
11	Krastavac (salatar)	Domaće	kg	35.00	40.00	35.00	bez promene	dobra
12	Krastavac (salatar)	Domaće	kg	25.00	30.00	25.00	bez promene	dobra
13	Krompir (beli)	Domaće	kg	25.00	30.00	25.00	pad	dobra
14	Krompir (crveni)	Domaće	kg	25.00	30.00	25.00	pad	dobra
15	Kupus (sve sorte)	Domaće	kg	25.00	30.00	25.00	rast	prosečna
16	Lubenica (sve sorte)	Domaće	kg	10.00	20.00	15.00	-	dobra
17	Luk beli (sve sorte)	Domaće	kg	200.00	300.00	250.00	bez promene	dobra
18	Luk crni (mladi)	Domaće	veza	15.00	20.00	15.00	bez promene	prosečna
19	Luk crni (sve sorte)	Domaće	kg	20.00	25.00	20.00	bez promene	dobra
20	Paprika (Babura)	Domaće	kg	40.00	50.00	45.00	pad	dobra
21	Paprika (ljuta)	Domaće	kg	200.00	250.00	200.00	pad	dobra
22	Paprika (ostala)	Domaće	kg	90.00	120.00	120.00	pad	slaba
23	Paprika (šilja)	Domaće	kg	60.00	80.00	65.00	rast	dobra
24	Paradajz (chery)	Domaće	kg	100.00	150.00	150.00	pad	vrlo slaba
25	Paradajz (sve sorte)	Domaće	kg	60.00	70.00	60.00	pad	prosečna
26	Paradajz (sve sorte)	Domaće	kg	35.00	55.00	50.00	pad	dobra

IZVEŠTAJ ZA ŽITARICE, ULJANE KULTURE I KRMNO BILJE

* Kvalitet proizvoda je prema JUS standardima ukoliko drugačije nije naznačeno

GAZDINSTVO Mesto prikupljanja cena: Loznica

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50kg	Domaće	kg	17.00	20.00	18.00	pad	prosečna

MALOPRODAJA Mesto prikupljanja cena: Loznica

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, veštački sušen)	džak 50kg	Domaće	kg	18.00	20.00	19.00	bez promene	prosečna
2	Pšenica	džak 50kg	Domaće	kg	18.00	22.00	20.00	bez promene	slaba
3	Sojina sačma (44% proteina)	džak 33kg	Domaće	kg	65.00	80.00	70.00	bez promene	slaba
4	Stočno brašno	džak 33kg	Domaće	kg	16.00	18.00	17.00	bez promene	prosečna
5	Suncokretova sačma (33% proteina)	džak 33kg	Domaće	kg	30.00	45.00	35.00	bez promene	slaba

PIJACA Mesto prikupljanja cena: Loznica

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50kg	Domaće	kg	17.00	20.00	18.00	pad	prosečna
2	Lucerka (seno u balama)	bala 12-25kg	Domaće	kg	16.00	20.00	18.00	bez promene	dobra
3	Pšenica	džak 50kg	Domaće	kg	20.00	24.00	22.00	bez promene	prosečna
4	Sojino zrno	džak 50kg	Domaće	kg	40.00	60.00	50.00	bez promene	slaba
5	Stočni ječam	džak 50kg	Domaće	kg	19.00	22.00	20.00	pad	prosečna
6	Stočno brašno	džak 33kg	Domaće	kg	14.00	16.00	15.00	bez promene	dobra

SILOS Mesto prikupljanja cena: Loznica

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Stočno brašno	džak 33kg	Domaće	kg	14.00	16.00	15.00	bez promene	prosečna

CENE ŽIVE STOKE

Mesto prikupljanja cena: Loznica - stočna pijaca

* Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

R.B.	Naziv živ.	Težina/uzrast	Rasa	Cena (din)			Trend	Ponuda, broj grla
				min	max	dom		
1	Jagnjad	sve težine	sve rase	250.00	280.00	270.00	pad	31-50
2	Jarad	sve težine	sve rase	210.00	240.00	230.00	bez promene	0-5
3	Koze	sve težine	sve rase	140.00	160.00	150.00	bez promene	0-5
4	Krmače za klanje	>130kg	sve rase	110.00	130.00	120.00	bez promene	0-5
5	Ovca	sve težine	sve rase	150.00	170.00	160.00	bez promene	11-15
6	Prasad	16-25kg	sve rase	230.00	260.00	240.00	pad	31-50
7	Prasad	<=15kg	sve rase	240.00	280.00	250.00	pad	31-50
8	Tovljenici	80-120kg	sve rase	140.00	180.00	160.00	bez promene	0-5

IZVEŠTAJ O CENAMA ŽIVE I ZAKLANE STOKE U KLANICAMA

Mesto prikupljanja cena: Beograd klanica

* Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

R.B.	Naziv živ.	Težina/uzrast	Rasa	Cena (din)			Trend	Ponuda, broj grla
				min	max	dom		
1	Bikovi	>500kg	HF	210.00	230.00	220.00	bez promene	prosečna
2	Bikovi	>500kg	SM	230.00	250.00	240.00	bez promene	prosečna
3	Tovljenici	80-120kg	sve rase	205.00	210.00	209.50	bez promene	prosečna

MALI OGLASI

POLJOPRIVREDNA MEHANIZACIJA

- Prodajem traktor Belarus MTZ 82. Tel: 063/356-234
- Prodajem ili menjam traktor marke Belarus 820. U ispravnom stanju. Registrovan. Cena nije fiksna. Tel: 060/027-30-06.
- Prodajem sačuvan i ne isteran traktor imt 542 sa kabinom. Poslednjih 15 godina napravio možda 100 sati rada. Tel: 060/454-56-04.
- Prodajem traktorčić za košenje travnjaka i samohodnu kosilicu. Tel: 063/50-44-73.
- Prodajem traktor IMT 555. Tel: 062/142-63-23.
- Na prodaju Zmajevi kombajni 141 i dva 142. Tel: 064/132-98-60.
- Na prodaju Honda kosilica. Tel: 064/548-97-30.
- Na prodaju Motokultivator Garlatt 3 KS. Tel: 064/218-74-00.
- Na prodaju Zmaj 142 1990.god. 77kW. Tel: 060/322-04-05.
- Na prodaju motokultivator, freza u odličnom stanju benzinac mali potrošač jako malo radio. Briksov motor nemačke proizvodnje, tri konjske snage. Tel: 064/200-41-00.
- Prodajem: Traktor IMT 533 sa uredenom generalkom i novom glavom, godina proizvodnje 1977, špediter 1,5 tona nosivosti i trokrlnu drljaču, cena po dogovor. Zvati posle 16 časova. Tel: 022/671-032
- New Holland. U odličnom stanju ispravan servisiran... Prednja hidraulika i kardan, cena nije fiksna moguć dogovor. Snaga motora: 135 kW 184 KS Godina proizvodnje: 2008. Tel: +38592/364-50-71.
- Na prodaju Massey Ferguson 3090, 1988. god. u odličnom stanju, registrovan. Snaga motora: 809 kW 1.100 KS. Tel: 063/531-155.
- Na prodaju tri Rakovice. Rakovica 60, 1975. god. 2500 EUR, Rakovica 65, 1987. god. 3.500 EUR i Rakovica 65, 1989. god. 4.200 EUR. Tel: 063/531-155.
- Prodajem dvoredni kombajn Berko. Tel: 064/106-91-63.
- Prodajem kombajn Deutz Fahr. Tel: 063/836-18-59.
- Na prodaju zmajevi kombajni 141 i dva 142 sa kukuruznim uredajem i sečkom i hederom sa uredajem za suncokret, zmajev berac 223, krunjač sa elevatorom za klip i elevatorom za cokove (pogon elektro motor i kardan), Lifamov elevator za kukuruz i slamu duzine 9m, kumušalka za kukuruz 12 valjaka. Tel:064/132-98-60.

OPREMA

- Prodajem rotacionu kosačicu SIP Šempeter, u dobrom stanju, remontovana pre dve sezone, u radu. Tel : 064/870-9455.
- Na prodaju prskalica Morava m 100 litara. U vrlo dobrom stanju. Kapacitet 100 litara. Motor dmb 1.8kw, pumpa originalna Morava. Crevo visokog pritiska novo 50 metara (2x25m). Pištolj-top nov italijanski sa keramičkom diznom. Mešač tečnosti... Veoma mali potrošač. Tel: 064/276-19-82.
- Prodajem Tifon marke Agropanonka, duzine 220 metara sa krilima. Tel: 064/497-08-20.
- Na prodaju klimer. Tel: 064/960-86-33.

VOĐENJE KNJIGOVODSTVA POLJOPRIVREDNIM GAZDINSTVIMA KNJIGOVODSTVENA AGENCIJA "BILANS VM"

Trg Vojvođanskih brigada BB
Sremska Mitrovica, Tel: 064/06-06-450

- Na prodaju samoutovarna prikolica za detelinu. Tel: 069/169-19-82.
 - Na prodaju žitna sejačica sa lulama engleske proizvodnje. Širine 2,5m. Garažirana. Tel: 063/778-68-44.
 - Na prodaju setvospremač širine 2,80, u dobrom stanju. Tel: 066/208-498.
 - Prodajem traktorsku prikolicu. Tel: 060/735-00-58.
 - Prodajem Zmaj berač, dvoredni, za kukuruz – 222. Tel: 063/825-65-14.
 - Na prodaju bočna kosa Olt. Tel: 061/171-50-38.
 - Na prodaju rasturivač za đubrivo odžački. Tel: 069/147-12-65.
 - Na prodaju 2 pluga sa tri brazde IMT i 1 plug sa dve brazde IMT. Tel: 022/715-641.
 - Na prodaju dve prikolice Zmaj, 7 T, registrovane, u odličnom stanju. Tel: 022/715-641.
 - Prodajem prikolicu za prevoz stoke. Dimenzije dužina 2.2 metra, širina 1.3 metra, dubina 1 metar. Kombinacija drvo-metal. Tel: 022/458-050.
 - Na prodaju plug i špartač i drljača. Tel: 063/425-797.
- Prodajem John Deere kombajn 1075 H4; širina hedera 4,9 metara, bunker 5 tona, 5 slamotresa, hidropogon, sečka, klima. Cena: dogovor. Tel: 064/700-58-75**
- Na prodaju trobradni plug IMT 756. Tel: 061/222-74-32.
 - Prodajem dvobrazni plug IMT-701. 14 coli. Visina 70 cm. Cena: 170 evra. Tel: 064/155-98-38.
 - Prodajem dvobrazni plug. Cena dogovor. Tel:022/662-077 (Stanko).
 - Na prodaju presa za seno poljska Z 224, 1987. god, u odličnom stanju. Tel: 063/531-155.
 - Spingla za Zmajeve prikolice. Tel:063/890-76-75.
 - Prodaja poljoprivrednih mašina. Setvospremači. Tel:063/832-83-73.
 - Setvospremač širine 2,80, u dobrom stanju. Tel:066/208-498.
- Prodajem krunjač ručni, tučani. Tel: 022/685-081, 064/4615-799**
- Muzilica. Skoro nova, radila do 3h, očuvana, uz nju idu i cevi i sve što je potrebno. Tel: 065/271-37-78.
 - Plug Leopard L 30 sa točkom. Tel: 066/208-498.
 - Prodajem vrata za hladnjaku dimenzija 90x195cm, vrlo malo korištena u odlicnom stanju, za više informacija pozovite... Tel: 064/166-89-12.
 - TopLiner. Tel: 061/264-23-66.
 - Prodajem: plug, špartač i drljaču. Tel: 063/425-797.
 - Prodajem rasturivač za đubrivo odžački. Tel: 069/147-12-65.
 - Prodajem trobradni plug IMT 756. Tel: 061/222-74-32.
 - Prodajem Špartač 2 reda IMT. Tel: 064/224-61-03.
 - Prodajem tanjiraču 24 tanjira, leškovačka. Može i zamena za veću. Tel: 064/224-6103.
 - Prodajem dve prskalice za traktor "Metalna RAU" od 350 litara. Tel: 064/539-53-12.
 - Tanjirača Lemind sa drvenim ležajevima i od 20 tanjira. Očuvana nije puno radila, tanjiri su kao novi. Tel: 063/756-13-17.
 - Prodajem frezu Honda sa svim priključcima. Tel: 065/2666-420.
 - Prodajem dvobrazni plug IMT-701. 14 coli. Tel: 064/155-98-38.
 - Prikolica Wegler FK57-kiperka. Prikolica ima papire. Po registraciji nosivosti je 5700 kg. Kipu je na levu i desni stranu. Ima crevo za kipovanje kao i mogućnost ručnog kipovanja. Posедуje originalne držače. kabel za signalizaciju. Drveni pod. Gume su u odličnom stanju. Tel: 064/155-98-38.
 - Prodajem cisternu osočaru 2400 litara Majejica nosila samo vodu i čičak valjak za drobljenje busa i veću količinu rakije. Tel: 064/18-75-660.
 - Prodajem plug špartač za kukuruz, vinograd i dve drljače za konjsku zapregu ili Etno kuću. Tel: 064/035-11-25.
 - Prodajem IMT dvobrazni plug. Tel: 066/312-736.
 - Prikolica 5 tona kiper u dobrom stanju. Tel: 064/374-01-77.
 - Silo kombajn Sip u odličnom stanju, malo korišćen. Tel: 063/544-390.
 - Prodajem IMT četvororedni špartač za kukuruz sa novim kutijama za đubrivo. U odličnom stanju. Tel: 066/312-736.
 - Setvospremač marke Panonija 3m širine sa 30 kom velikih s opruga većinom su sve nove i pačijim nogama samooštrečim iz radionice Hudić Merin ima dva rotora ubačeni novi ležajevi znači setvospremač u ekstra stanju. Tel: 061/200-32-17.
 - Prikolica za prevoz stoke. Dimenzije dužina 2.2 metra, širina 1.3 metra, dubina 1 metar. Kombinacija drvo-metal. Cena 350 EUR, cena nije fiksna. Tel: 022/458-050.
 - Traktorska prikolica, nosivost do tri tone. Tel: 063/714-98-59.
 - Setvospremač marke Panonija 3m širine sa 30 kom velikih s opruga većinom su sve nove i pačijim nogama samooštrečim iz radionice Hudić Merin ima dva rotora ubačeni novi ležajevi znači setvospremač u ekstra stanju. Tel.: 061/200-3217.
 - Prodajem imt dvobrazni plug. Tel: 066/312-736.

Prodajemo univerzalni selektor za čišćenje zrna i semena svih poljoprivrednih kultura, cveća i ukrasnog bilja.
Tel: 063/8334-064 i 063/589-780

ZEMLJA, PLACEVI, KUĆE, STANOV I, LOKALI

- Prodajem kuću površine 110m2, centralno grejanje, novo kupatilo. Karađorđeva 22, Sremska Mitrovica. Tel: 063/150-20-17 i 022/621-051
 - Prodajem 75 ari zemlje u Noćaju. Tel: 063/248-011.
 - Prodajem kuću u Sremskoj Mitrovici ulica Karađorđeva. Tel: 060/640-22-66.
 - Prodajem kuću 200m2, tri celine sa dvoreištem 10 ari i pomoćnim objektima uži centar Sremske Mitrovice. Tel: 063/7793-1723 i 022/625-380.
 - Prodajem kuću u Novom Sadu 300m2, povoljno. Tel: 063/55-33-25.
 - Kuća na prodaju severno od Planinske 160m2 zamena za garsonjeru uz doplatu. Zvati posle 16 časova. Tel: 062/869-9-843.
 - Prodajem kuću sa lokalom 250m2 na 10 ari placu preko puta Pokrajinskog supa, Palanka 128, Sremska Mitrovica. Tel: 061/655-34-24.
 - Izdajem jednosoban stan u Sremskoj Mitrovici, Naselje Matije Hudić. Tel: 022/626-209 i 063/535-530.
 - Prodajem dvosoban stan u naselju Orao, prvi sprat, CG, 67m2. Tel: 063/321-255
 - Prodajem dvosoban stan u naselju Stari most, četvrti sprat, CG, 58m2. Tel: 065/32-11-255
 - Prodajem jednosoban stan prva zgrada do Zmajeve škole, u nadogradnji 35m2, uknjižen, potpuno namešten. Povoljno. Tel: 062/302-853.
 - Izdajem namešten stan u Kamenjari. Tel: 064/652-26-04.
 - Prodajem 75 ari zemlje u Noćaju. Tel: 063/248-011.
 - Prodajem kuću u Sremskoj Mitrovici ulica Karađorđeva. Tel: 060/640-22-66.
 - Prodajem jedno jutro zemlje na izlazu iz Lačarka sa leve strane prema Martincima. Tel: 062/87-78-380.
 - Prodajem stariju kuću u Šuljmu. Tel: 022/632-263 i 069/24-04-964.
- Prodajem plac (8.005 m2) sa kućom, objektima i ispuhom za koze, vinogradom, voćnjakom i livadom na Lipovači kod Šida (prilaz sa 3 strane), ili menjam za kuću u Erdeviku. Dogovor. SMS/Tel: 064/1629-737
- Prodajem kuću na tri sprata 13,60x11m2 u Lačarku, Cerska 106 može zamena za kuću u Bosni ili za kombi. Tel: 00/941/632/414-078.
 - Prodajem dva jutra zemlje pored asfalta i 2,5 jutra pod šumama i kuću u selu Ljuba kod Erdevika. Tel: 069/613-632 02/613-632.
 - Prodajem 75 ari zemlje u Noćaju. Tel: 063/248-011
 - Prodajem kuću u Sremskoj Mitrovici 85m2 plus pomoćne prostorije, plac 9,5 ari. Tel: 064/806-08-00
 - Prodajem jutro šume u Kuzminu, Vrtič. Tel: 668-790
 - Prodajem jedno jutro zemlje na izlasku iz Lačarka sa leve strane prema Martincima. Tel: 062/8778-380

- Prodajem kuću sa centralnim grejanjem, Matije Hudić, 52.000 evra, cena nije fiksna. Tel: 063/166-18-50
- Prodajem kuću na tri sprata 13,60h11 m2 u Lačarku, Cerska 106, može zamena za kuću u Bosni ili za kombi. Tel: 00941632414078
- Prodajem kuću u Sremskoj Mitrovici ulica Karađorđeva. Tel: 060/640-22-66
- Prodajem kuću u Mariborskoj ulici 84A. plac 5 ari. Tel: 063/32-12-55
- Prodajem 75 ari zemlje u Noćaju. Tel: 063/248-011.
- Prodajem kuću u Sremskoj Mitrovici 85m2 plus pomoćne prostorije, plac 9,5 ari. Tel: 064/806-08-00.
- Prodajem kuću u Karađorđevoj ulici 90m2 plac 5 ari. Tel: 063/321-255.
- Prodajem kuću sa lokalom preko puta Pokrajinskog SUP-a, ulica Palanka 128. Tel: 061/655-34-24.
- Prodajem jutro zemlje u Kuzminu potez Vrtič. Tel: 668-790.
- Prodajem zemlju u Građevinskoj zoni u Sremskoj Mitrovici preko puta "Provamina" 56 ari. Cena 4 eura po kvadratu. Tel: 069/622-453.
- Prodajem spratnu kuću 240m2 i pomoćnu zgradu, naselje Orao, moguća zamena. Tel:060/624-06-20
- Prodajem kuću sa pomoćnom zgradom u Lačarku. Tel: 022/670-495.

Prodajem vikendicu sa šljivikom u Krčedinu sa pogledom na Dunav (vikend zona). Plac 42 ara, 220 stabala šljiva 12 godina stare, asfaltni put, trofazna struja. Cena 20.000 evra.
Mob: 063/592-235

- Prodajem kuću u Sremskoj Mitrovici. Tel: 062/86-99-843.
- Prodajem novu Vilu 400m2 na 7 ari placu u Sremskoj Mitrovici, ulica Desanek Maksimovića šest stanova i potpuno zasebnim ulazima, dozvoljena nadogradnja i proširenje. Moguća kupovina na više godišnjih rata. Tel: 065/3611-638.
- Prodajem 75 ari zemlje u Noćaju. Tel: 063/248-011.
- Prodajem kuću u Sremskoj Mitrovici 85m2 plus pomoćne prostorije, plac 9,5 ari. Tel: 064/806-08-00.
- Prodajem u Jarku poljoprivredno zemljište pored crkvice površine 1-80-55ha=3,25 jutara, parcela br.428/4. Tel: 022/624-415 i 065/601-05-80 Nikola.
- Prodajem 5 jutara zemlje u Kuzminu u dva komada na putu ka Bosutu. Tel: 063/80-54-976.
- Prodajem kuću u Karađorđevoj ulici 90m2 plac 5 ari. Tel: 063/321-255.
- Prodajem kuću 120m2 u ulici Tarasa Ševčenka 80, cena 33.000 evra. Tel: 060/613-2706 i 613-270.
- Prodajem kuću u Staroj Pazovi od 150m2 sa pratećim objektima na placu od 18 ari. Struja, voda, telefon, plin.

SREMSKA POLJOPRIVREDA

PRETPLATITE SE!!!

Godišnja pretplata 800,00 dinara

Svakog meseca na Vašu adresu

Novine za savremenu poljoprivredu

Nazovite smesta

615-200

POLJOPRIVREDNI PROIZVODI

- Prodajem baliranu detelinu oko 1000 bala nije kislalazi se u seniku. Tel: 063/845-08-37.
- Prodajem suve tikve vrg. Imam više vrsta, stare su 7 godina, u količini do 10 000 komada. Tel: 065/237-53-43.
- Na prodaju balirana detelina lucerka. Tel: 064/217-77-33.
- Prodajem pasulj žuti ili takozvani "sumporaš". Prebran ručno. Pakovan u vrećice po 10 kilograma. Tel: 064/210-62-11.
- Svež plod aronije, prva klasa, berba 2014, 350 din/kg. Na veće količine dogovor. Tel: 062/966-55-35.
- Na prodaju paulovnja (Paulownia) – seme. Tel: 064/281-06-62.
- Prodajem dvogodišnje i trogodišnje sadnice aronije, ove godine radjaju. Tel: 064/319-31-12.
- Prodajem raž, količina oko 2t. Srem, okolina Iriga. Tel: 062/155-92-99.
- Prodajem baliranu detelinu. Tel: 064/870-94-55.
- Prodajem rasad paprike babure Blondi i Bobita. Tel: 063/510-868.
- Prodajem očišćene lešnike prve klase na manje količine, do 100kg. Za dogovor oko dostave ili za više informacija pozvati na broj telefona dat u oglasu. Tel: 063/204-089.
- Prodajem raž, količina oko 2t. Srem, okolina Iriga. Tel: 062/155-92-99.
- Prodajem baliranu detelinu 500 bala. Tel: 060/167-64-53.
- Prodajem očišćene lešnike prve klase na manje količine, do 100kg. Tel: 063/204-089.
- Prodajem humus extra kvaliteta za cvece, baste i vrtove. Cena 5l-30din, 10l-65din, 20l-130din, 80l-350din. Tel: 064/983-01-39.
- Prodajem baliranu slamu male bale. Tel: 064/037-61-04.
- Prodajem na veliko zelenu salatu - vrhunski kvalitet. Tel: 064/301-30-82.

USLUGE, POSLOVI

- Ozbiljna žena, radila bih kućne poslove, plata po dogovoru. I prodajem očuvan kauč, cena po dogovoru. Tel: 066/939-26-58.
- Potrebna slobodna žena bez obaveza do 40 godina za kućne poslove. Tel: 063/616-150.
- Žena 57 godina čuvala bi starije osobe područje Sremska, Mačvanska Mitrovica i Lačarak. Tel: 064/524-91-53.
- Dajem privatne časove opšteg konverzionog engleskog jezika, dolazim lično na kućnu adresu, a može i preko skajpa. Tel: 065/532-90-57
- Uslužno krečenje i gletovanje popust za penzionere 30%. Tel: 061/145-6652
- Pouzdana i ozbiljna osoba nudi pomoć u domaćinstvu ili čuvanje dece u Sremskoj Mitrovici. Tel: 064/490-14-85
- Slikam portrete u svim tehnikama (olovka, pastel, ulje) prodajem slike (ulja na platnu, akvareli i druge tehnike). Tel: 062/971-37-52.

DOMAĆE ŽIVOTINJE

- Prodajem debele svinje, cena po dogovoru. Tel: 064/120-9911.
- Prodajem 5 krava simentali, 3 su u drugoj laktaciji i dve junice su oteljene pre dvadeset dana sa jednim tetelom svaka, sve krave su od austrijskih bikova. Tel: 021/297-60-88.
- Ovan na prodaju. Tel: 062/182-07-92.
- Prodajem ovce. Tel: 063/724-17-76.
- Prodajem 3 suprasne krmače, suprasnosti od mesec i po i dva meseca i tri nazimice starosti od godinu dana. Prodaja može i pojedinačno... Svaki vid dogovora moguć. Tel: 065/477-50-36.

SREMSKA POLJOPRIVREDA

• Sa "Sremskom poljoprivredom" na sremskim poljima, farmama i vašim gazdinstvima

• „Sremska poljoprivreda“ svakog drugog petka na kioscima i u pretplati na vašu adresu

• Kako da unapredite sopstveni agrobiznis – kako do boljih prinosa na vašim poljima, kako do profitabilnog uzgoja na vašim farmama...

• Dragoceni saveti eminentnih stručnjaka, samo u vašoj „Sremskoj poljoprivredi“

SREMSKA POLJOPRIVREDA

MARKETING
Tel/fax 022/610-496
Mob:063/8526-021
E-mail:poljoprivreda@sremskenovine.co.rs

VOĐENJE KNJIGOVODSTVA POLJOPRIVREDNIM GAZDINSTVIMA KNJIGOVODSTVENA AGENCIJA "KURIR-2"

Trg Vojvođanskih brigada BB Sremska Mitrovica, Tel: 063/404-950

- Pastuv na prodaju. Tel: 063/780-82-40.
- Prodajem debele svinje. Tel: 064/120-99-11.
- Na prodaju prvoklasni bikovi simentalci 13 komada. Cena po dogovoru. Tel: 064/406-64-36.
- Prodajem debele svinje. Cena po dogovoru. Ko želi da kupi sveže i zdravo neka se javi. Tel: 064/120-99-11.
- Prodajem alpske koze i jariće. U pitanju su tri koze i pet jarića. Cena po dogovoru. Tel: 064/315-81-45.
- Prodajem jariće alpina rase. Tel: 064/477-08-47.
- Prodajem kobilu staru 2.5 godine. Tel: 064/481-62-53.
- Na prodaju ill de france ovan, star 5 godina, bez papira. Može zamena za dve ovce. Tel: 062/931-19-71.
- **DULEX TIM doo vršimo otkup svinja u klasi ovaca, junadi i teladi – najpovoljnije cene. Informacije telefonom: 069/773-784.**

PLASTENICI, STAKLENICI

- Prodajem dva polovna plastenika 12X57 i jedan od 12X70 metara i kotlove za grejanje istih i svu dodatnu opremu za proizvodnju u njima. Tel: 063/778-67-65.

PČELARSTVO

- Prodajem pčele na standardnim AŽ ramovima sa leglom i maticom u drugoj polovini aprila i u maju. Tel: 022/342-635.
- Na prodaju pčelinje zajednice na 10 LR ramova pre bagremove paše, 5 zajednica. Sve zajedno 350 EUR, a pojedinačno 75 EUR. Tel: 065/878-35-93.
- Pčelinja društva posle bagrema rojevi na LR ramovima. Tel: 065/678-20-70.
- Prodajem 20 košnica sa pčelama, 3 sanduka. Možete da dodjete da vidite košnice. Tel: 064/289-01-57.
- Na prodaju pčelinje zajednice na 10 LR ramova pre bagremove paše, 5 zajednica. Sve zajedno 350 EUR, a pojedinačno 75 EUR. Tel: 065/878-35-93.
- Prodaja RV-rojeva. Tel: 062/503-023.

KUĆNI LJUBIMCI

- Prodajem zečeve belgijskog orijaša. Tel: 065/290-29-62.
- Na prodaju Hajkom i panon beli. Starosti 2 meseca, cena po mesecu starosti je 500 dinara. Tel: 064/128-10-72.

- Na prodaju čistokrvni hajkom kunići svih uzrasta od mesec dana pa do odraslih mužjaka i ženki za priplod. Tel: 063/564-166.
- Na prodaju prošlogodišnje kokinkine. Tel: 061/215-45-94.

MOTORNA VOZILA

- Prodajem dva kombija turbo dizel 2010, 2012. godište. Tel: 063/225-306.
- Kupujem automobile ispravne i neispravne havarisane do 2000 evra. Tel: 069/133-21-32
- Prodajem FOLKSVAGEN transporter T-5 godina proizvodnje 2006. dizel, očuvan. Tel: 063/115-88-26.
- Prodajem dva kombija Turbo dizel proizvodnja 2010 i 2012-to godište. Tel: 064/642-62-66.
- Prodajem nove i polovne delove za Škodu 105 i 120, gume Barum sa felnama kuku za autoprikolicu i radio za kola. Tel: 064/035-11-25.
- Prodajem skuter 2006, 50 kubika i čamac 5,5m sa pentom Tomos4,8. Tel: 063/50-94-94.

RAZNO

- Kupujem razne elektromotore, ručni i električni alat, raznu građevinsku i poljo opremu, tanjirače, prekrupače, krunjače, šrafstuke, vintu, poljoprivrednu, etno i drugu antiku, butan boce i prodaja aluminijumske lamperije i limova za pokrivanje. Tel: 061/11-38-356.
- Prodajem 4 alu-felne 15 sa 4 rupe. Tel: 064/37-34-300.
- Prodajem nov parket jesen 600h70 i hrast 500h62. Tel: 065/815-08-65.
- Povoljno prodajem dobro očuvan zamrzivač sandučar 310 litara. Tel: 069/626-130.
- Na prodaju Ladolež ljubičasti-seme. Tel: 064/544-59-53.
- Na prodaju krunjači odžački sa jednom i dve rupe i Lifamovi. Više informacija na telefon. Tel: 063/851-95-78.
- Na prodaju krunjač odžački dobro očuvan i spreman za rad. Tel: 022/742-808.
- Prodajem dve drvene kace za kominu, zapremine od 1200 i 1800 litara. Malo korištene, očuvane. Tel: 064/464-51-46.
- Na prodaju Prekrupač-čekićar na kardanski pogon (310e) i krunjač-prekrupač Odžački sa dve rupe (210e). Sve je očuvano (malo korišteno) i u odličnom stanju. Tel: 064/464-51-46.

- Na prodaju stabilan sistem linijske muže za mužu dve krave istovremeno. Tel: 063/528-743.
- Na prodaju stubovi od prenapregnutog betona. Tel: 064/822-61-68.
- Prodajem nove muzilice, posuda 20 litara garancija, monofazna struja, dostava na adresu. Tel: 062/836-67-31.
- Prodajem kavezi za koke nosilje i prepelice. Tel: 064/658-93-80.
- Na prodaju stočna vaga od 500 kg za merenje sitne stoke. Dimenzije prostora za stoku 180x75 cm. Visina ograde 85 cm. Tel: 022/461-662.

OSIGURAJTE VAŠE USEVE I PLODOVE u kompaniji sa tradicijom dugom 200 godina! Tel: 064/4615-799

- Na prodaju kazan Valjevac kovani i iskivan 100 litara. Tel: 064/118-75-05.
- Na prodaju Vagarova vaga, nekorisćena jos stoji na fabričkoj paleti. 2001 godiste.Gazište 85-95 cm. Tel: 062/850-19-12.
- Prodajem rashladni split uređaj H.121-8,1X/BT Alfa Laval sa svim komponentama temperatura rashladjanja do -4 stepena, zavisno za čega vam treba. Pogodna za čuvanje voća i povrća. Tel: 060/424-65-22.
- Na prodaju kulenska creva, uvozna, sečeno i vezano na 0,5m. Tel: 064/232-25-77.
- Na prodaju detektor (prestanaka) rotacije (za kombajne itd.). Tel: 022/310-545.
- Prodajem manju profesionalnu komoru za čuvanje voća i povrća. Tel: 061/655-34-24.
- Prodajem mekana drva. Tel: 064/382-85-34.
- Kupujem tamburaški instrument prim ili bisernicu. Tel: 062/8426-400
- Prodajem Šidalova garažna vrata, 2,40*3 m. Tel: 063-80-70-116.
- Prodajem sređen metalni čamac 6h1,2m. Povoljno. Tel: 063/592-260.
- Prodajem rashladni sistem za farme Sistem 10. Tel: 060/607-01-00.
- Prodajem Sistem hladjenja vodenom maglom za brojlere i koke. Tel: 060/607-01-00.
- Prodajem rasadu krastavca Ajaks. Za više informacija pozvati. Tel: 063/510-868.
- Prodajem električnu profi bešumnu pumpu za pretakanje. Tel: 061/200-32-17.
- Na prodaju saksija "Mediteran" sa podmetačem. Tel: 022/352-526.
- Na prodaju TopLiner. Tel: 061/264-23-66.
- Prodajem polen sa registrovanog poljoprivrednog gazdinstva smeštenog na obroncima Fruške gore. Polen je osušen i prosejan, odličnog kvaliteta. Šaljemo Postexpresom u roku od 24h. Po želji kupca meljemo i šaljem o mleveni polen za pravljenje pogača i spravljenje lekova. Za veće količine cena po dogovoru. Tel: 062/853-69-48.
- Na prodaju paulovnja Tomentosa rasada u čašama od u 0.5l. Izuzetno dobro ukorenjene, mogućnost sadnje tokom celog perioda vegetacije, što vam je velika prednost u odnosu na sadnicu koju možete saditi samo u proleće i jesen. Čepovana sadnica boluje godinu dana, dok rasada jako brzo napreduje. Pozovi. Tel: 065/205-94-56.
- Prodajem 2 komplet točka (felne+gume) za traktor Belarus 13,6/38. Tel: 064/127-81-61.

- Prodajem motor od Fergusona 533, u dobrom stanju sa svim agregatima. Tel: 064/940-99-44.
- Na prodaju sadnice polane, zdrave, kvalitetne, otporne. Na veliko. Vrlo zahvalna malina, isplativa u svakom slučaju. U prvoj godini podrška, iskustvo, saveti. Nebojša. Tel: 064/538-05-77.
- Na prodaju stočna vaga od 500 kg za merenje sitne stoke. Dimenzije prostora za stoku 180x75 cm. Visina ograde 85 cm. Moguća ugradnja priključka za traktor. Tel: 022/461-662.
- Na prodaju decimalne vage od 200 i 300 kg cena 100 i 120 evra. Moguće slanje brzom poštom. Tel: 022/461-662.
- Na prodaju vaga za berbu duvana 300 kg. Tel: 022/461-662
- Prodajem kazan za rakiju, za vise informacija nazvati. Tel: 064/888-60-92.

LIČNI OGLASI

- Povratnik iz Švajcarske 48 godina, želi da upozna ženu do 40 godina radi druženja, a moguća i ozbiljna veza. Tel: 063/77-33-946.
- Tražim ozbiljnu ženu bez baveza za stanovanje bez nadoknade. Tel: 022/670-084.
- Situiran gospodin traži gospođu od 35-50 godina radi druženja ili eventualnog braka. Tel: 621-971.
- Penzioner bez obaveza 58 godina antialkoholičar, materijalno i stambeno obezbeđen traži ženu radi braka do 60 godina. Tel: 065/455-10-98.
- Tražim ozbiljnu devojku radi druženja i braka, prvo SMS. Tel: +38163/893-32-08.
- Udruženje „Moja sreća“ iz Gornjeg Milanovca može da upriliči da se devojke iz Rusije udaju u Srbiju. Zainteresovani javite se na 065/552-43-11.
- Muškarac 49 godina sam, bez roditelja traži ženu od 33-40 godina radi braka i porodice. Tel: 064/36-55-896
- Fakultetski obrazovan muškarac, situiran sa imanjem, nepušač iz Sremske Mitrovice, traži ženu koja može da ima porodicu. Tel: 064/542-12-77.
- Tražim ozbiljnu ženu za brak od 25 do 40 godina. Pekar. Tel: 064/41-386-43
- Tražim ženu za pomoć u kući ili za udaju do 70 godina. Tel: 064/55-19-159.

MARKETING 063/8526-021

POSETITE NAŠ SAJT!

www.sremskenovine.rs

SREMSKE PORTAL

www.sremskenovine.rs

SREMSKA MITROVICA • ODRŽAN PRVI "VINSKI PARK"

Promocija kvalitetnog vina i domaće hrane

Sremska Mitrovica je ove godine po prvi put bila domaćin manifestaciji pod nazivom "Vinski park", koja je promovisala proizvođače vina i hrane sa ovih prostora. „Vinski park“ zvanično je otvorio ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede **Branislav Nedimović** i tom prilikom poručio da će ministarstvo svojim merama podržati proizvođače koji žele da svoje proizvode prodaju na licu mesta, na poljoprivrednom gazdinstvu.

„Želimo da stvorimo takve zakonske preduslove gde proizvođa-

či mogu svoje proizvode da prodaju na licu mesta, naravno poštujući kriterijume bezbednosti hrane. Imali smo situaciju da je, ukoliko neko želi da se bavi preradom i to proda, morao da zadovolji kriterijume kao da je reč o najrazvijenim kompanijama na svetu – rekao je ministar Nedimović i najavio da će u narednih nekoliko meseci ministarstvo napraviti koncept da svako domaćinstvo, svako gazdinstvo može da se registruje i iznese svoje proizvode, bilo da je reč o siru, prerađevinama od mesa, vinu ili drugim proizvodima.

–To je jedan od načina na koje se razvija svako mesto u Srbiji i svako selo. Na taj način ne prave se veliki troškovi transportujući robu. Mi ćemo dati novac iz budžeta Republike Srbije, 50 odsto za opremu koja im je neophodna da bi se bavili tim poslom, kako za one koji se bave preradom mleka, preradom mesa ili preradom grožđa. Za devastirana područja izdvajace se i više novca, u pitanju je 65 odsto povraćaja. Takođe, država će pomoći vinarima kojima su potrebne vinske sobe, jer su to mesta gde se svuda u svetu prodaju najveća količina vina, da te prostore adaptiraju kako bi mogli da prave i na licu mesta prodaju robu sa minimalnim troškovima, praveći dodatnu vrednost na finalnom proizvodu – izjavio je ministar Nedimović.

Pored vinara i lokalnih proizvođača delikatesa svoje umeće u kuhinji prikazao je najbolji kuvarski kvartet Srbije u sastavu: **Nikola Biševac**, predsednik Junior Chef Club-a, **Aleksandar Tomić**, kapiten olimpijskog tima, **Novak Fridanović**, šef kanadske rezidencije i **Petar Gajić**, prvi kuvar Srbije.

Gordan Bašić vlasnik Vinarije "Fruškogorski vinogradi" iz Banoštora i potpredsednik Udruženja vinara i vinogradara "Srem Fruška gora" istakao je da su se vinari sa Fruške gore udružili da zaštite geografsko poreklo svojih vina i dodao

Velika ponuda vina

Ministar Branislav Nedimović na manifestaciji

–Mi gazdujemo sa 90 odsto vinograda u Sremu. Na ovoj manifestaciji nas ima 15, a nadam se da ćemo dogodne doći u još većem broju. Bilo bi lepo kada bi svaki grad imao ovakvu manifestaciju koja na jednom mestu spaja ponudu vina i hrane.

Predstavnici trideset vinarija omogućili su degustaciju preko 150 različitih vrsta vina. Predstavnik Udruženja somelijera Vojvodine, **Nebojša Mitrović**, na štandu Udruženja prezentovao je pravilan način serviranja i degustiranja vina, dok su u gastro delu „Vinskog parka“ svoje specijalitete ponudili proizvođači sira, suhomesnatih proizvoda, domaće paste, meda, testa, džemova i brojnih drugih poslastica.

U ime tehničkog organizatora vinarije "Erdevik" **Ramazi Inaišvili** rekao je da su njihova očekivanja od ove manifestacije čiji je cilj bio da se u Sremu probudi vinska kultura u potpunosti ispunjena s obzirom da je park pun ljubitelja kvalitetnih vina.

Pokrovitelj ove manifestacije bio je Grad Sremska Mitrovica, a organizatori Turistička organizacija Grada Sremska Mitrovica, Centar za kulturu "Sirmijumart", Agencija za ruralni razvoj Grada Sremska Mitrovica, Udruženje vinara i vinogradara „Srem-Fruška gora“, kao i mnoge druge službe, ustanove, organizacije i pojedinci...

S. Mihajlović
Foto: M. Mileusnić

NOVI SLANKAMEN • 18. TRADICIONALNA MANIFESTACIJA "DANI BRESAKA"

Festival igre u čast breskve

Najpoznatije voćarsko selo u indijskoj opštini Novi Slankamen, živi od godine do godine za dan proslave manifestacije „Dani bresaka“. Žene se utrkuju koja će lepše kolače da spremi, muškarci u tome da pokažu čiji je rod bolji, a oni najmlađi se nedeljama pripremaju za nastup folklor. Tako je bilo i ovog 15. jula kada je čitavo selo, i staro i mlado izašlo da vidi defile kulturno-umetničkih društava, koji su prošli ulicama pevajući izvorne pesme. Slankamen prepričava narednih mesec dana događaj koji je dobio epitet tradicionalnog, i koji je 18. godinu za redom organizovan u ovom sremskom selu. Na slavu u čast „breskve“ došli su po drugi put gosti iz Hrvatske, zatim Republike Srpske i drugih srpskih drugih gradova, kako bi uveličali svečanost. Organizatori su i ove godine bili KUD „Dr Đorđe Natošević“, mesna zajednica Novi Slankamen uz podršku opštine Indija.

Ove godine smo proslavili mali jubilej, odnosno punoletstvo našeg čuvenog festivala, a reč je o međunarodnoj manifestaciji koja više nije samo dečija smotra folklor nego je prerasla u značajan festival u

kojem učestvuju i odrasli. Ove godine, na naše veliko zadovoljstvo, po drugi put smo imali goste iz Hrvatske i to je novina jer smo sa njima uspostavili baš lepe prijateljske odnose. Radujemo se jer smo dobili poziv da gostujemo kod njih gde ćemo imati priliku da pokažemo naše igre i pseme. Kada je reč o gostima iz Republike Srpske oni nam dolaze već par godina, to je nešto tradicionalno jer smo pobratimljeni. Takođe smo ugostili i društva iz naše zemlje koji dolaze od samog početka, a reč je o dugogodišnjem prijateljstvu - priča **Svetlana Aleksić** predsednica KUD-a „Dr Đorđe Natošević“ iz Novog Slankamena.

Gostovanjem velikog broja kulturno-umetničkih društava iz različitih krajeva naše regije je publika se bolje upoznavala sa raznovrsnim narodnim stvaralaštvom. To je i navelo organizatore da ove godine obogate program pozivajući kulturno-umetnička društva iz inostranstva.

U programu je učestvovalo deset KUD-ova, bilo je jako lepo i veselo a vreme nas je zaista poslužilo. Deca su se toliko radovala a mi smo bili oduševljeni što je sve prošlo u najboljem redu tvrdi predsednica. Želela bih da se zahvalim našoj mesnoj zajednici i lokalnoj samoupravi koja nam je pružila finansijsku podršku i bez koje bi sigurno bilo teže organizovati ovaj naš festival.

S obzirom da se manifestacije organizuje u čast breskve, Svetlana Aleksić tvrdi da u selu postoji oko 200 proizvođača ovog voća u okviru dve zadruge „Slankamenka“, i „Voćar“.

Kada smo po prvi put organizovali festival želeli smo da po nečemu bude specifičan i poznat, a kako je

Manifestacija koja ima međunarodni karakter

breskva pored jabuke slankamenački brend odlučili smo da napravimo manifestaciju u čast ovom voću, ali

Sve u znaku breskve

pre svega u čast igre i pesme - kaže na kraju ona.

Manifestacija ima tradiciju dugu dve decenije, a prema rečima predsednika Saveta mesne zajednice **Dragana Krivošije** ovo je prilika da se pre svega okupe i druže meštani ovog sela koji su se doselili u Slankamen iz različitih krajeva bivše Jugoslavije.

Želimo da omasovimo ovu manifestaciju, da gosti koji dođu promovišu naše selo širom republika bivše Jugoslavije. Veliko nam je zadovoljstvo što smo uspeali, evo osamnaestu godinu za redom, da očuvamo tradiciju i pokažemo sve ono lepo što naše selo ima da ponudi - rekao je prvi čovek u selu.

On je takođe podsetio da je Novi Slankamen pretežno poljoprivredni kraj, gde se svako drugo domaćinstvo bavi nekom granom poljoprivrede, te da je bilo logično da osmisle jednu manifestaciju koja je dobila

naziv po čuvenom slankamenačkom voću-breskvi. U skladu sa nazivom manifestacije, kod bine su bile izložene breskve koje su organizatori podelili gostima. Proizvođači iz sela su doneli ovogodišnji rod, za koji kažu da je bio bolji od očekivanog.

M. Balabanović

Dve decenije KUD-a

KUD-a „Dr Đorđe Natošević“ postoji od 1997. godine i broji oko 70 članova uz manje oscilacije. Kako je istakla predsednica KUD-a ove godine su na manifestaciji „Dani bresaka“ obeležili veliki jubilej a to je dve decenije postojanja i rada.